Тәрбие-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Еркіншілік ауылының жалпы орта білім беретін мектебі»КММ
Мектепалды 0 «А» сыныбы
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезең.1-апта. 4 -8 мамыр 2025-2026 оқу жылы
Мамыр -Құндылық: Бірлік және ынтымақ . Апта дәйексөзі: «Ынтымақ- ырыс, бірлік- береке»

Күн тәртібі	Дүйсенбі 4.05.26	Сейсенбі 5 05.26	Сәрсенбі 6.05.26	Бейсенбі 7.05.25	Жұма 8.05.26
Балаларды қабылдау	Балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме оны не қызықтырады,баланың жеке пікірін білдіруге қатысады. **«Күй күмбірі»:« »** **Мақсаты:**балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру, шығармашылық дағдыларды қалыптастыру қабылдау барысында және үнемі күй қою, шығармашылық зерттеу іс әрекет дағдыларын дамыту, музыканы тыңдауға қызығушылықты қалыптастыру, музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдау, ұлттық мәдениетті түсінуге, құрметтеуге, қызығушылығын артыру(**Адал азамат**)				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер** 5 жасар бала — бұл енді кішкентай бөбек емес, ол өз пікірі бар, қоршаған ортаны белсенді танушы тұлға. Бұл жаста баланың **эмоционалды интеллектісі** мен **қиялы** шарықтау шегіне жетеді. **2. Негізгі бағыттар: Неге назар аудару керек? (8 минут)** • **Сезімдерін түсіну және қабылдау:** Баланың ашуын, ренішін баспаңыз. «Еркелеме», «Жылама» дегеннен көрі: «Сенің ренішіңді түсінемін, бірақ бұлай істеуге болмайды» деп, сезімін сөзбен айтып үйретіңіз. • **Дербестікке мүмкіндік беру:** Киімін өзі киюі, ойыншықтарын жинауы, дастархан жаюға көмектесуі — бұл оның жауапкершілігін арттырады. Баланы «сен әлі кішкентайсың» деп шектемеңіз. • **Ойын арқылы оқыту:** 5 жастағы бала үшін ең басты іс-әрекет — **ойын**. Әріптер мен сандарды жаттатуға асықпаңыз, оны ойын түрінде, ертегілер мен суреттер арқылы қызықты етіп жеткізіңіз. • **Мақтау мен қолдау:** Нәтижені емес, талпынысты мақтаңыз. «Сен керемет салдың» дегеннен көрі, «Сенің мына түстерді таңдағаның маған ұнады, көп еңбек етіпсің» деген дұрыс.				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалары)	**«Құрастыр да, әңгімеле»** Материал: Лего, кубик, түрлі пішіндер. Тапсырма: Бала өзі қалаған затты (үй, көлік, жануар) құрастырады.	**«Өз суретім»** Материал: Қағаз, бояу, қарындаш. Тапсырма: «Менің арманым», «Менің отбасым», «Табиғат» тақырыбында сурет салады.	**«Жұмбақ іздеуші»** Материал: Суреттер, бөлмеге жасырылған ұсақ ойыншықтар. Тапсырма: «Қызыл ойыншықты тап», «Дөңгелек затты тап» деп бағыт беріледі.		**«Кімнің көлігі?»** Материал: Машина, автобус, ұшақ, кеме ойыншықтары. Тапсырма: Әр көліктің қайда жүретінін айту (жолда, әуеде, суда).

Сканировано с CamScanner

Ертеңгілік жаттығу	**I. Бір сапқа тұру, саппен жүріп және жүгіру.** **Тәрбиешінің дабылы бойынша тоқтау. Қолды жоғары көтеріп аяқтың ұшымен жүру, қолды белге қойып өкшемен жүру.** **II. 1.Б.қ. Тік тұру, қол белде. Қолды желкеге қойып басымызды артқа шалқайту, оң аяқты артқа аяқ ұшымен қою.Орнына келу. Сол аяқпен қайталау. 5-6 рет.** **2. Б.қ. Аяқ алшақ,қол белде. Оңға бұрылу,оң қолды жанға созу. Орнына келу,сол жаққа келу. 6 рет** **3. Б.қ. Тізеге тұру,қол екі жанда. Оң аяқпен алға қою,пружинше қозғалу. Орнына келу,сол аяқпен қайталау. 5-6 4. Б.қ. Тізеге тұру, қол белде. Бір,екі оң жақ жанбасқа отыру,** **қолды алға созу. Үш,төрт орнына келу. Сол жаққа қайталау.** **5. Б.қ. Тік тұру, қол екі жанда,қос аяқтап секіру. 4 – 5 рет** **Тыныс алу жаттығулары.** **III. Жәй жүріп ауызын ашып демалып, мұрынмен шығару. Уф-уф-уф**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)					
	Әнұран орындау **Жылулық сәті:** Амансың ба,Алтын күн! Амансың ба,жер Ана! Амансың ба,көк аспан! Амансың ба,достарым! **(сөйлеуді дамыту-ойын, коммуникативті іс-әрекет)**	**Артикуляциялық жаттығулар** Мақсаты: Дыбыстарды анық айту, сөйлеу мүшелерін жаттықтыру. «А-а-а» – ауызды кең ашып айту. «И-и-и» – ерінді жымию. «У-у-у» – ерінді түтікше етіп жиыру. «Ла-ла-ла», «Ра-ра-ра» – тіл ұшын көтеріп айту	**«Пішіннен сурет сал» –** текше, дөңгелек, үшбұрыш арқылы сурет құрастыру. **(Шығармашылық,таным іс-әрекет)** .		**Жылулық сәті:** Достар бері келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге Қуанышпен еніңдер **(сөйлеуді дамыту-ойын, коммуникативті іс-әрекет)**
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Тіл дамыту** **Тақырыбы:** Отбасым - мақтанышым. Тазалықтың досы (кіріктірілген) **Міндеті:** Диалогты сөйлеуді қалыптастыру: өзіне арналған сөздерді тыңдап, түсінуге, әңгімені қолдауға, сұрақтарға жауап беруге және сұрауға, әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті, әдепті, байсалды ұстау іскерліктерін жаттықтыру. **Тәрбиеші :** «Балалар, бүгін біз ең жақын адамдарымыз – отбасымыз туралы және үйіміздегі тазалықты қалай сақтау керектігі туралы	**1. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Сөздегі дыбыс пен буын орны (кіріктірілген 1.05). **Міндеті:** Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. **Тәрбиеші :** «Балалар, әрбір сөз бөлшектерден, яғни буындардан тұрады. Біз бүгін сол шашылып қалған буындарды жинап, олардан бүтін сөздер құрап үйренеміз. Бұл бізге тез оқып, дұрыс сөйлеуге көмектеседі». **№1 Ойын: «Буынды жалғастыр»** **Мақсаты:** Сөздің соңғы буынын тауып, сөзді аяқтауға дағдыландыру. **Барысы:** Тәрбиеші допты	**1. Математика негіздері** **Тақырыбы:** Заттар тобын санау және салыстыру. Заттар тобы. Заттарды санау (кіріктірілген 1.05). **Міндеті:** Саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару. **Тәрбиеші:** «Балалар, бүгін біз заттарды санап қана қоймай, оларды қалай теңестіруді үйренеміз. Егер бір топта ойыншық аз болса, біз оған тағы біреуін қосып, санын тең қыламыз. Ал егер зат тым көп болса, біреуін алып тастап,		**1. Қоршаған әлеммен таныстыру** **Тақырыбы:** Барлық мамандық қажет әрі маңызды. **Міндеті:** Әртүрлі мамандықтардың еңбегі туралы түсініктерін кеңейту, еңбектің мазмұны, сипаты және нәтижесінің маңызын түсіну және бағалау. **Тәрбиеші:** «Балалар, әлемде мамандықтар өте көп. Дәрігер бізді емдейді, мұғалім білім береді, ал аспаз дәмді ас әзірлейді. Әр мамандықтың өз маңызы бар. Егер бір мамандық иесі жұмыс істемесе, өміріміз қиындай түсер еді. Сондықтан кез келген еңбекті

Сканировано с CamScanner

	сөйлесеміз. Бір-бірімізді мұқият тыңдап, сұрақтарға әдептілікпен, байсалды жауап беруді үйренеміз». **№1 Ойын: «Сұхбат»** **Мақсаты:** Диалогтық сөйлеуді дамыту және сұрақ қоя білуге баулу. **Барысы:** Балалар жұпқа бөлінеді. Бірі «тілші», екіншісі «қонақ» болады. Тілші отбасы туралы сұрақтар қояды (Мысалы: «Сенің отбасыңда кімдер бар?», «Тазалық сақтау үшін не істейсің?»). Содан соң рөлдерімен ауысады. **№2 Ойын: «Сиқырлы доп»** **Мақсаты:** Әңгімені қолдау және мәдениетті сөйлеу іскерлігін бекіту. **Барысы:** Балалар шеңберде тұрады. Тәрбиеші допты беріп, әңгіме бастайды. Бала допты қабылдап, байсалды түрде жауап беріп, әрі қарай жалғастырады. **2. Математика негіздері** **Тақырыбы:** Заттар тобы. Заттарды санау. **Міндеті:** Саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару. **Тәрбиеші :** «Балалар, біз бүгін заттардың санын теңестіруді үйренеміз. Егер бір жақта ойыншық аз болса, оған біреуін қосамыз. Ал егер көп болса, біреуін алып тастау арқылы оларды тең етуді үйренеміз». **№1 Ойын: «Қуыршақтарды конаққа шақырамыз»**	лақтырып, сөздің бірінші буынын айтады (мысалы: «Ба-»). Бала допты қағып алып, сөзді аяқтайтын буынды қосады («-ла»). Нәтижесінде «Бала» сөзі шығады. (Қо-зы, Түл-кі, Дос-тық). **№2 Ойын: «Буыннан сөз құра»** **Мақсаты:** Ауызша буындардың орнын ауыстырып, сөз құрау іскерлігін дамыту. **Барысы:** Тәрбиеші буындарды ауыстырып айтады (мысалы: ла, қа»), балалар оны дұрыстап «Қала» деп құрастыруы керек. Сөз дұрыс құралса, балалар шапалақ ұрады. **2. Қоршаған әлеммен таныстыру** **Тақырыбы:** Ұлы Отан соғысы ардагерлері. **Міндеті:** Ұлы Отан соғысы жылдарында Отанын қорғаған қазақстандық жауынгерлердің - Кеңес Одағының батырлары Бауыржан Момышұлының, Әлия Молдағұлованың, Мәншүк Мәметованың, Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың ерліктері туралы білу, оларды құрметтеу. **Тәрбиеші :** «Балалар, біз бүгін еліміздің батырлары туралы сөйлесеміз. Олар біздің бейбіт өміріміз үшін от пен оқтың арасында ерлік көрсеткен. Бауыржан атамыздың айбатын, Әлия мен Мәншүк апаларымыздың батылдығын, Рахымжан атамыздың ту тіккен ерлігін әрқашан мақтан тұтуымыз керек». **№1 Ойын: «Батырларды**	теңдікті өзгертуге болады». **№1 Ойын: «Көршілерді теңестір»** **Мақсаты:** Бір затты қосу арқылы теңдік орнатуды үйрету. **Барысы:** Үстел үстінде екі топ зат тұрады (мысалы, 4 қоян және 3 сәбіз). Тәрбиеші: «Қояндарға сәбіз жете ме?» деп сұрайды. Балалар санап, «жоқ» дейді. Бала бір сәбізді қосу арқылы екі топты теңестіреді (4=4). **№2 Ойын: «Артық затты тап»** **Мақсаты:** Затты алып тастау арқылы теңсіздіктен теңдік шығаруды меңгерту. **Барысы:** Тәрбиеші алты текше мен бес допты көрсетеді. Салыстыру арқылы текшенің көп екенін анықтайды. Бала бір текшені алып тастау арқылы «енді доп пен текше тең болды» деген тұжырым жасайды. **2. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Дыбыстардың санын анықтау. **Міндеті:** Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **Тәрбиеші :** «Балалар, біз айтатын әрбір сөз дыбыстардан құралады. Дыбыстар дауысты (созып айтылатын) және дауыссыз (кедергімен айтылатын) болып бөлінеді. Бүгін біз сөзде неше дыбыс бар екенін және олардың ретін табуды үйренеміз».		құрметтеуіміз керек». **№1 Ойын: «Бұл кімге керек?»** **Мақсаты:** Мамандық иелерінің еңбек құралдарын ажырата білу. **Барысы:** Тәрбиеші түрлі құралдарды (фонендоскоп, ожау, бор, тарақ) көрсетеді. Балалар бұл заттардың қай мамандыққа тиесілі екенін және ол маман иесі не істейтінін айтып береді. **№2 Ойын: «Кім болам?»** **Мақсаты:** Еңбектің мазмұны мен нәтижесін сипаттау. **Барысы:** Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиеші допты лақтырып: «Егер мен наубайшы болсам...» дейді. Бала допты қағып алып, мамандықтың нәтижесін айтады: «...онда мен нан пісіремін». **2. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Буындардың орнын анықтау. **Міндеті:** Сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау. **Тәрбиеші түсіндірмесі:** «Балалар, сөздер дыбыстардан, ал дыбыстар бірігіп буын құрайды. Сөздің қаншалықты ұзын немесе қысқа екенін білу үшін біз оны буынға бөлеміз. Бүгін біз буындарды санап, олардың қайсысы бірінші, қайсысы соңғы тұрғанын табамыз». **№1 Ойын: «Шапалақ»** **Мақсаты:** Сөздегі буын санын есту арқылы анықтау. **Барысы:** Тәрбиеші сөздер

Сканировано с CamScanner

	Мақсаты: Заттарды қосу арқылы теңдік орнатуды үйрету. **Барысы:** Үстелде 4 қуыршақ және 3 орындық тұрады. Балаларға «Орындықтар қуыршақтарға жетпей тұр, не істейміз?» деп сұрақ қойылады. Бала бір орындықты қосып, «4=4 болды» деп түсіндіреді. Ойынды ары қарай балалрдың ойларына қарай өрбіту **№2 Ойын: «Көршілес топтар»** **Мақсаты:** Затты алып тастау арқылы теңсіздіктен теңдік шығару. **Барысы:** Екі себетте текшелер (кубиктер) тұрады: бірінде 5, екіншісінде 6. Бала көп себеттен біреуін алып тастап, сандарды теңестіреді. **3. Қазақ тілі** **Тақырыбы:** Қамқор балалар. Дауылпаз (кіріктірілген) **Міндеті:** Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Тәрбиеші :** «Балалар, біз бүгін сөздердің соңын дұрыс өзгертіп айтуды және дауыс ырғағымызбен сұрақ қоюды немесе таңғалуды үйренеміз. **№1 Ойын: «Бұл кімнің аспабы?»**	**таны»** **Мақсаты:** Батырлардың есімдерін есте сақтау және оларды суреттері бойынша ажырату. **Барысы:** Тәрбиеші батырлардың портреттерін көрсетеді. Балалар олардың кім екенін атап, олар туралы қысқаша мәлімет береді (мысалы: «Әлия – мерген қыз»). **№2 Ойын: «Кім батыл?» (Эстафета)** **Мақсаты:** Батырлардың ерлігін үлгі ете отырып, ептілікке тәрбиелеу. **Барысы:** Балалар екі топқа бөлінеді. Кедергілерден өтіп, соңында тұрған «Туды» алып, «Мен Отанымды сүйемін!» деп айтуы керек. Бұл ойын Рахымжан Қошқарбаевтың ерлігін түсіндіруге бағытталады. **3. Көркем әдебиет** **Тақырыбы:** Достық мерекесі. **Міндеті:** Балалардың заттар мен жағдайды нақты сипаттауда қарапайым тұжырымдар мен өз ойларын басқаларға түсінікті жеткізуге баулу. **Тәрбиеші:** «Достық – бұл үлкен байлық. Бүгін біз достар арасындағы сыйластық, мерекелік көңіл-күй туралы әңгімелейміз. Әрқайсың өз досыңды қалай сипаттар едіңдер? Ол қандай бала? Осы туралы ой бөлісейік». **№1 Ойын: «Менің досым қандай?»** **Мақсаты:** Сипаттау сөздерін қолданып, өз ойын жүйелі жеткізуге үйрету. **Барысы:** Бала ортаға шығып, өз	**№1 Ойын: «Дыбыстар үйшігі»** **Мақсаты:** Сөздегі дыбыс санын және ретін анықтау. **Барысы:** Тәрбиеші үш немесе төрт дыбыстан тұратын сөз айтады (мысалы, «ДОП» немесе «АЛМА»). Балалар әр дыбысты жеке атап, олардың орнын текшелермен (қызыл – дауысты, көк – дауыссыз) белгілейді. **№2 Ойын: «Түстердің айтысы»** **Мақсаты:** Дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату. **Барысы:** Тәрбиеші дыбыстарды атайды. Егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл карточканы, ал дауыссыз болса, көк карточканы көтереді. Содан соң сол дыбыстардан басталатын сөздер айтады. **3. Көркем әдебиет** **Тақырыбы:** Жеңіс күні. **Міндеті:** Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту; олардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. **Тәрбиеші :** «Балалар, 9 мамыр – Жеңіс күні! Бұл күн – үлкен мереке. Біз Отанды қорғаған аталарымыз бен апаларымызды еске алып, оларға арналған өлеңдерді мәнерлеп оқимыз. Қараңдаршы, мына кітаптағы суреттерде Жеңіс мерекесі қалай бейнеленген?» **№1 Ойын: «Көркем суретші»**		айтады (мысалы: бал-ға, мек-теп, кі-тап-ха-на). Балалар әр буынға бір рет шапалақ ұрып, санын айтады. Кім қателеспей санайды, сол жеңімпаз атанады. **№2 Ойын: «Пойыз»** **Мақсаты:** Буын ретін анықтау. **Барысы:** Тақтада үш вагоны бар пойыз суреті тұрады. Тәрбиеші сөз айтады (мысалы: МА-ШИ-НА). Балалар «МА» буыны бірінші вагонда, «ШИ» екінші, «НА» үшінші вагонда екенін айтып, тиісті карточкаларды орналастырады. **3. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Лақтыру. **Міндеті:** Допты бір қатарға қойылған заттардың арасымен домалату, допты қабырғаға лақтыру және екі қолымен қағып алу; 2–2,5 м арақашықтықтағы нысанаға құм салынған қапшықты, асықты лақтыру. **Тәрбиеші:** «Бүгін біз нағыз мерген боламыз! Допты кедергілер арасымен өткізуді, қабырғадан серпілген допты шапшаң ұстап алуды және нысанаға дөп тигізуді үйренеміз». **№1 Ойын: «Қабырға – доп»** **Мақсаты:** Допты қабырғаға лақтыру және екі қолмен қағып алу дағдысын дамыту. **Барысы:** Балалар қабырғадан 1,5-2 метр қашықтықта тұрады. Допты қабырғаға лақтырып, кері қайтқанда жерге түсірмей екі қолмен ұстап алуы керек. **№2 Ойын: «Мерген асықшы»** **Мақсаты:** Нысанаға дәлдеп лақтыруды үйрету.

Сканировано с CamScanner

	Мақсаты: Сөздерді тәуелдеп, сөйлем айтуға жаттықтыру. **Барысы:** Ортада дауылпаз тұрады. Тәрбиеші: «Менің дауылпазым», «Сенің дауылпазың», «Оның дауылпазы» деп тәуелдеп айтқызады. Одан соң «Дауылпазбен ойнаймыз» (көмектес сөйлем) сияқты сөйлемдер құратады. **№2 Ойын: «Қамқор болайық»** **Мақсаты:** Интонация түрлерін ажырату және қолдану. **Барысы:** Тәрбиеші сөйлемді хабарлы айтады (Мысалы: Балалар өсімдіктерге қамқор болу керек.). Балалар оны сұраулы (Өсімдіктерге қамқор боламыз ба?) және лепті («О, қандай әдемі өсімдіктер.) етіп қайталайды. **4. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Лақтыру. **Міндеті:** Лақтыру, қағып алу, домалату. Допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу. **Тәрбиеші :** «Бүгін біз допты жоғары лақтырып, оны жерге түсірмей ұстап алуды үйренеміз. Сондай-ақ, кедергілерден (жіптен) асыра лақтырып, ептілігімізді тексереміз». **№1 Ойын: «Көнілді доптар»** **Мақсаты:** Допты жоғары лақтыру және екі қолмен/бір қолмен қағып алу. **Барысы:** Балалар шеңберге	досын атын атамай сипаттайды (мысалы: «Ол мейірімді, шашы қара, маған ойыншығын берді»). Басқа балалар сипаттама бойынша кім туралы айтылғанын табуы керек. **№2 Ойын: «Жақсы ма, жаман ба?»** **Мақсаты:** Түрлі жағдаяттарға қарапайым тұжырым жасауды үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші достыққа қатысты жағдайларды айтады (мысалы: «Ойыншықты бөлісу», «Досын итеріп жіберу»). Балалар «жақсы» не «жаман» екенін айтып, себебін түсіндіреді. **4. Музыка** **Тақырыбы:** 1. «Ел қорғауға әзірміз», 2. «Ел қорғауға әзірміз» (кіріктірілген 7.05). **Міндеті:** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **:** «Бүгін біз нағыз сарбаздар сияқты музыкалық аспаптарда ойнаймыз. Біздің музыкамыз асқақ, екпінді болуы керек. Әрқайсың өз аспабыңда әуенді дұрыс ырғақпен орындауға тырысыңдар». **№1 Ойын: «Көнілді оркестр»** **Мақсаты:** Шағын топпен аспаптарда ойнау дағдысын қалыптастыру. **Барысы:** Балалар үш топқа бөлінеді (дауылпазшылар, қоңыраушылар, ағаш қасықтар).	**Мақсаты:** Кітап иллюстрацияларына назар аударып, мазмұнын айтып беру. **Барысы:** Тәрбиеші Жеңіс күніне арналған кітапты көрсетеді. Балалар суреттерге (иллюстрацияларға) қарап, ондағы адамдардың көңіл-күйін, киімін және бейнеленген оқиғаны сипаттайды. **№2 Ойын: «Мәнерлеп айту эстафетасы»** **Мақсаты:** Өленді интонациямен және жатқа айту дағдысын дамыту. **Барысы:** Балалар шеңберге тұрады. Жатталған өленді бір-бір жолдан кезектесіп, сезіммен (мақтанышпен) айтып шығады. **4. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Лақтыру. **Міндеті:** Лақтыру, қағып алу, домалату. Допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу. **Тәрбиеші:** «Бүгін біздің қолымыз епті әрі күшті болады! Біз допты жоғары лақтырып қана қоймай, оны кедергілерден асыруды және әртүрлі қолмен қағып алуды жаттықтырамыз». **№1 Ойын: «Допты қағып ал»** **Мақсаты:** Допты жоғары лақтырып, оң және сол қолмен кезектесіп қағып алу. **Барысы:** Тәрбиешінің бұйрығымен балалар допты		**Барысы:** Жерге шеңбер сызылып, ортасына асықтар немесе кеглилер қойылады. Балалар 2-2,5 метр қашықтықтан құм қапшығын немесе асықты лақтырып, нысананы құлатуы немесе шеңберден шығаруы тиіс. **4. Шығармашылық** **Тақырыбы:** Сурет сал (1. Жеті лақ ертегісі, 2. Үш аю ертегісі). (кіріктірілген 1.05) **Міндеті (Сурет):** Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: әлеуметтік оқиғаларды, қоршаған өмірдегі оқиғаларды, мерекелерді, адамдардың еңбегін, ертегілердің, өленддердің, әндердің және басқалардың желісін жеткізе білуін жетілдіру. **Міндеті (Мүсіндеу):** Сюжеттік композициялар жасау, оларды сәнді бөлшектермен толықтыру, жеке және топпен бірлесіп жасау, онда міндеттерді келісіп атқару. **Міндеті (Жапсыру):** Ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру. **Міндеті (Құрастыру):** Табиғи (ағаш, мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері және т.б.) және қалдық заттардан құрастыруға баулу. **Тәрбиеші :** «Балалар, бүгін біз ертегілер еліне саяхат жасаймыз. «Жеті лақ» пен «Үш аю» ертегісіндегі кейіпкерлерді суретте бейнелеп, ермексаздан мүсіндеп және түрлі табиғи заттардан олардың үйін

Сканировано с CamScanner

	тұрады. Тәрбиешінің белгісімен допты жоғары лақтырып, екі қолмен ұстайды. Содан соң кезекпен оң қолмен, кейін сол қолмен қағып алуды жаттығады. **№2 Ойын: «Жіптен өткіз»** **Мақсаты:** Допты жіптің үстінен лақтыру дағдысын қалыптастыру. **Барысы:** Залдың ортасына тартылған жіптің екі жағына балалар тұрады. Допты жіптің үстінен асыра лақтырып, келесі бала оны қағып алуы керек. Ойын допты домалату түрінде де жалғасады.	Тәрбиеші дирижер ретінде белгі бергенде, әр топ кезекпен немесе бірге марш әуеніне ілесіп ойнайды. **№2 Ойын: «Ырғақты қайтала»** **Мақсаты:** Музыкалық ырғақты сезіну және жеке орындаушылықты дамыту. **Барысы:** Тәрбиеші дауылпазбен қарапайым ырғақты соғады (мысалы: екі қатты, бір ақырын). Бала сол ырғақты өз аспабында дәл қайталауы тиіс. Бұл баланың зейіні мен дербестігін арттырады.	жоғары лақтырады. Алдымен екі қолмен, кейін тек оң қолмен, сосын тек сол қолмен қағып алуға тырысады. **№2 Ойын: «Жіптен асыра лақтыру»** **Мақсаты:** Допты дәлдікпен жіптің үстінен лақтыру. **Барысы:** Залдың ортасына жіп тартылады. Балалар екі топқа бөлініп, жіптің екі жағында тұрады. Бірінші топ допты жіптің үстінен асыра лақтырады, ал екінші топтың балалары оны жерге түсірмей қағып алуы керек. Содан соң кезек алмасады.		құрастырамыз». **№1 Ойын: «Тірі суреттер»** **Мақсаты:** Ертегі сюжетін есте сақтау және киялмен жеткізу. **Барысы:** Тәрбиеші ертегінің бір үзіндісін айтады. Балалар сол сәттегі кейіпкердің іс-қимылын көрсетіп, содан кейін суретте қалай бейнелейтінін айтып береді. **№2 Ойын: «Шеберлер қаласы» (Топтық жұмыс)** **Мақсаты:** Мүсіндеу,жапсыру мен құрастыруда топпен жұмыс істеу. **Барысы:** Балалар топқа бөлінеді. Бір топ лақтарды мүсіндейді, екінші топ табиғи заттардан (бұтақтар, дән) олардың үйін құрастырады. Соңында бәрі бірігіп ортақ композиция жасайды.
Серуенге дайындық	**1.Ауа райын бақылау:** Тәрбиеші ауа райына сәйкес балалардың киімін тексереді: Киінуіне көмек керек балаларға жекелей көмектесу. **2.Қажетті құрал-жабдықтарды дайындау:** Қимылды ойынға арналған доп, секіртпе, бор, кішкентай жалаушалар және т.б. **3. Серуен алдында түсіндіру жұмысы:** Қайда баратынын.Қандай ойындар ойнайтынын.Не істеуге болмайтынын түсіндіреді. **4.Серуен кезіндегі қауіпсіздік ережелері** Тәрбиешіден рұқсатсыз ешкайда кетуге болмайды. Бір-бірін итеруге, жұлқылауға, жүгіріп соғылуға болмайды. Ауыр немесе өткір заттармен ойнауға болмайды.				

Сканировано с CamScanner

Серуен	№ 45 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар құмнан «жол айрығын» және «көпірлер» жасап ойнайды. • Қимылды ойын: «Кімнің машинасы жылдам?» о Барысы: Белгіленген сызыққа дейін «рульмен» жүгіріп жарысу. • Бақылау: Машина сигналдарын бақылау. Машиналар неге «би-бип» деп дыбыс беретінін (ескерту, қауіп) түсіндіру. • Еңбек: Ойыншықтар сақталатын шкафтың шаңын сүрту. .	№ 46 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар «Автобус» ойынын ойнайды (орындықтарды тізіп қойып, билет сатушы мен жүргізуші болады). • Қимылды ойын: «Тоқта — Жүр» о Барысы: Тәрбиеші қолмен сигнал береді, балалар соған қарап әрекет етеді. • Бақылау: Көшедегі арнайы көліктерді бақылау (Жедел жәрдем, Өрт сөндіру машинасы). Олардың сирена дыбысын ажырату. • Еңбек: Ауладағы су ағатын құбырлардың аузын қоқыстан тазарту.	№ 47 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар бормен жерге машинаның бөлшектерін (дөңгелек, терезе, капот) салып үйренеді. • Қимылды ойын: «Гараждар» о Барысы: Әр баланың өз «гаражы» (үйшігі) бар. Күн шыққанда бәрі жұмысқа кетеді, «Кеш батты» дегенде гаражға қайтады. • Бақылау: Қала шуын бақылау. Машиналар көп жерде құстардың дауысы естіле ме, әлде тек мотордың дыбысы ма? Салыстыру. • Еңбек: Алаңдағы темір құрылғыларды (саты, маятник) ылғал шүберекпен сүрту		№ 48 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар «Жанармай бекеті» (АЗС) ойынын ойнайды (машиналарға «бензин» құю). • Қимылды ойын: «Абайла, машина!» о Барысы: «Машина» (тәрбиеші) келе жатқанда, балалар тротуарға (сызықтың артына) шығып тұруы керек. • Бақылау: Машина терезелеріне түскен күн сәулесін («қояндарды») бақылау. Көліктердің жылтырап тұрғанына назар аудару. • Еңбек: Ойын алаңындағы құмды шетке шашыратпай, ортаға жинау.
Серуеннен оралу	Серуен соңындағы жұмыс: Балаларды жинап, түгендеу (бар-жоғын тексеру) Киімдерін шешуге көмектесу Қолдарын жууға бағыттау.Суды үнемді пайдалану кезкңін ескеру.Суды ұзақ ағызып тұрмау,қолды жуып болған соң кранды өшіру. Қысқаша серуен бойынша сұрақ: *"Не ұнады?", "Қандай ойын ойнадың?"*				
Жеке жұмыс	**Мақсаты:** Зейінін және есте сақтауын дамыту **Жұмыс түрі:** Жаңылтпаш жаттату **Қолданылған құрал:** Жаңылтпаш жазылған карточкалар **Бақылау:** Қысқа сөздерді дұрыс айтады, бірақ ұзақ сөйлемдерді шатастырып кетеді.	**Мақсаты:** Математикалық түсініктерін қалыптастыру **Жұмыс түрі:** Санап айту, салыстыру **Қолданылған құрал:** Кубиктер, санау таяқшалары **Бақылау:** 10-ға дейін санайды, бірақ кері санауға қиналады.	**Мақсаты:** Ұсақ моторикасын дамыту **Жұмыс түрі:** Қағаз қию, жапсыру **Қолданылған құрал:** Түрлі-түсті қағаз, қайшы, желім **Бақылау:** Қағазды қия алады, бірақ ұқыпты жапсыруға қиналады.	**Мақсаты:** Әлеуметтік дағдыларын жетілдіру **Жұмыс түрі:** «Менің досым» тақырыбында әңгімелесу **Қолданылған құрал:** Балалардың суреттері, смайликтер **Бақылау:** Досының атын айта алады, бірақ сөйлем құрауда	**Мақсаты:** Сөйлеу дағдысын дамыту **Жұмыс түрі:** Сурет бойынша әңгімелеу **Қолданылған құрал:** Сюжетті сурет **Бақылау:** Сөздік қоры жақсы, бірақ сөйлеммен айтуға қиналады.

Сканировано с CamScanner

				қысқа жауап береді.	
Балалардың өзіндік іс-әрекеті (ұтқырлық ойындары, үстел ойындары, бейнелеу әрекеттері, кітаптарды қарау және т. б.)	**Қимылдық ойын** **«Көңілді қадамдар әлемі»** **Мазмұны:** Топта түрлі түсті іздер (аяқ, алақан, секіру белгісі) төселеді. Балалар әуенмен жүріп, белгіге сай қимыл жасайды. Аяқ ізі – жүр Алақан – шапалақта Жұлдыз – секір	**2. Ұлттық ойын** **«Асықтар сыр шертеді»** **Мазмұны:** Балалар асықтарды түстеріне қарай жинайды, санайды, аттарын атайды (алшы, тәйке, бүк, шік). **Қосымша қызық:** – «Алшы түскен асық маған әңгіме айтады» Бала асыққа қарап қысқа ойдан әңгіме құрастырады.	**3. Сюжетті-рөлдік ойын** **«Қиял қалашығы»** **Мазмұны:** Балалар өздері қала ойлап табады: – дәрігер – құрылысшы – аспаз – дүкенші Әр бала рөлін өзі таңдайды, қала өмірін бірге ойнайды. **Тәрбиешінің рөлі:** Бақылаушы, қажет кезде ғана бағыт береді.		**4. Үстел үсті-баспа ойыны** **«Сиқырлы суреттерді тап»** **Мазмұны:** Карточкаларда заттардың жартылай суреті беріледі. Бала қай сурет екенін табады және жалғасын айтады. Мысалы: 🍎 – алма, 🚗 – қой, 🏠 – үй.
Балалардың үйге қайтуы	**Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер** **Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер** 5 жасар бала — бұл енді кішкентай бөбек емес, ол өз пікірі бар, қоршаған ортаны белсенді танушы тұлға. Бұл жаста баланың **эмоционалды интеллектісі** мен **қиялы** шарықтау шегіне жетеді. **2. Негізгі бағыттар: Неге назар аудару керек? (8 минут)** • **Сезімдерін түсіну және қабылдау:** Баланың ашуын, ренішін баспаңыз. «Еркелеме», «Жылама» дегеннен көрі: «Сенің ренішіңді түсінемін, бірақ бұлай істеуге болмайды» деп, сезімін сөзбен айтып үйретіңіз. • **Дербестікке мүмкіндік беру:** Киімін өзі киюі, ойыншықтарын жинауы, дастархан жаюға көмектесуі — бұл оның жауапкершілігін арттырады. Баланы «сен әлі кішкентайсың» деп шектемеңіз. • **Ойын арқылы оқыту:** 5 жастағы бала үшін ең басты іс-әрекет — **ойын**. Әріптер мен сандарды жаттатуға асықпаңыз, оны ойын түрінде, ертегілер мен суреттер арқылы қызықты етіп жеткізіңіз. • **Мақтау мен қолдау:** Нәтижені емес, талпынысты мақтаңыз. «Сен керемет салдың» дегеннен көрі, «Сенің мына түстерді таңдағаның маған ұнады, көп еңбек етіпсің» деген дұрыс.			

Сканировано с CamScanner

Тәрбие-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Еркіншілік ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» »КММ
Мектепалды 0 «А» сыныбы
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезең: **2-апта11 -15 мамыр 2025-2026 оқу жылы**
Мамыр -Құндылық: Бірлік және ынтымақ . Апта дәйексөзі: «Жұмыла көтерген жүкжеңіл»

Күн тәртібі	Дүйсенбі 11.05.26	Сейсенбі 12. 05.26	Сәрсенбі 13.05.26	Бейсенбі 14.05.25	Жұма 15.05.26
Балаларды қабылдау	Балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме оны не қызықтырады,баланың жеке пікірін білдіруге қатысады. **«Көңілді сәлемдесу» (Тіл дамыту және Құндылық)** • **Міндеті:** Балаларды бір-бірімен еркін тілдік қарым-қатынасқа баулу. • **Шарты:** Балалар шеңберге тұрады. Кезекпен бір-бірінің қолын алып немесе иықтарын түйістіріп амандасады. • **Диалог:** «Қайырлы таң, Азамат! Бүгін көңіл-күйің қалай?». Бұл баланың диалогтық сөйлеуін дамытып, достық атмосфера орнатады. **«Күй күмбірі»:**« Аққу» **Мақсаты:**балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру, шығармашылық дағдыларды қалыптастыру **(Адал азамат)**				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер** **Бірлескен шығармашылық пен Үнемшілдік** **Кеңес:** Қалдық заттардан немесе табиғи материалдардан бірге бұйым жасаңыз. • **Іс-әрекет:** Бос қораптардан немесе түрлі дәннен «Достық үйін» құрастырыңыз. Суды, жарықты үнемдеуді (үнемді тұтыну) бірге әдетке айналдырыңыз. • **Тәрбиелік мәні:** Бала үнемшілдікке үйренеді және ата-анасымен бірлесіп жұмыс істеу арқылы отбасындағы ынтымақты сезінеді **Кейіпкерлер арқылы мінез құлықты тәрбиелеу** **Кеңес:** Кешкісін кітап оқығанда кейіпкерлердің іс-әрекетіне бірге баға беріңіз. • **Іс-әрекет:** «Маша мен аю» сияқты ертегілерді оқығанда: «Оның бұл ісі дұрыс па? Сен оның орнында не істер едің?» деп сұраңыз. • **Тәрбиелік мәні:** Бұл баланың сыни ойлауын дамытып, жақсы мен жаманды ажыратуға, дұрыс шешім қабылдауға үйретеді. **Қорытынды сөз:** Құрметті ата-ана! Балаңызға ең үлкен үлгі — сіздің іс-әрекетіңіз. Отбасында бірлік пен ынтымақ болса, балаңыздың болашағы баянды болады. **«Жұмыла көтерген жүк жеңіл»** екенін балаңызға күнделікті өмірде көрсетіп отырыңыз.				

Сканировано с CamScanner

Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалары)		**1. Сюжетті-рөлдік ойын: «Экологтар ауылы»** **Мақсаты:** Табиғатты қорғауды «асар» дәстүрімен ұштастырып, диалогтық сөйлеуді дамыту. **Шарты:** Балалар рөлдерге бөлінеді (экологтар, ауыл тұрғындары, жүргізушілер). «Ауылда» тазалық жұмыстарын жүргізеді. «Асар» жасап, бәрі жабылып «ағаш егеді» (ойыншықтардан)..	**2. Үстел үсті-баспа ойыны: «Дыбыстар мен сандар саяхаты»** **Мақсаты:** Сөз мағынасын түсіну және 10 көлемінде санау дағдыларын бірлесіп бекіту. **Шарты:** Балалар топқа бөлініп, үлкен картада саяхаттайды. Әр аялдамада тапсырма бар: бірінде суреттегі заттың атын буынға бөлу (сауат ашу), екіншісінде заттардың санын салыстырып, «артық-кем» белгісін қою (математика). .	**3. Шығармашылық дербес әрекет: «Достық қаласы» (Мүсіндеу және Құрастыру)** **Мақсаты:** Табиғи және қалдық заттардан ұжымдық жұмыс жасау, түстерді ажырату. **Шарты:** Балалар ермексаздан (мүсіндеу) және табиғи заттардан (құрастыру) «Достық қаласының» макетін жасайды. Бірі — Қазақстан туын бейнелесе, екіншісі — қобызды мүсіндейді. Үшіншісі — киіз үйді құрастырады.	**4. Музыкалық-қимылдық ойын: «Жас ұландар шеруі»** **Мақсаты:** Музыка ырғағын сезіну және сапқа тұру дағдыларын ынтымақтастықта көрсету. **Шарты:** Музыка орталығында балалар өз бетінше «Жас ұландар» маршын қосады. Әуен ырғағымен түзу бағытта адымдап, жұптарымен шеңбер бойымен жүреді. Музыка тоқтағанда бір, екі немесе үш қатарға жылдам тұруы керек.
Ертеңгілік жаттығу	**Мамыр 1-2 апта** **Таңғы жаттығу кешені № 17** **(құралсыз)** **I. Бір сапқа тұру, саппен жүріп және жүгіру.** **Тәрбиешінің дабылы бойынша тоқтау. Қолды жоғары көтеріп аяқтың ұшымен жүру, қолды белге қойып өкшемен жүру.** **II. 1.Б.қ. Тік тұру, қол белде. Қолды желкеге қойып басымызды артқа шалқайту, оң аяқты артқа аяқ ұшымен қою.Орнына келу. Сол аяқпен қайталау. 5-6 рет.** **2. Б.қ. Аяқ алшақ,қол белде. Оңға бұрылу,оң қолды жанға созу. Орнына келу,сол жаққа келу. 6 рет** **3. Б.қ. Тізеге тұру,қол екі жанда. Оң аяқпен алға қою,пружинше қозғалу. Орнына келу,сол аяқпен қайталау. 5-6 4. Б.қ. Тізеге тұру, қол белде. Бір,екі оң жақ жанбасқа отыру,** **қолды алға созу. Үш,төрт орнына келу. Сол жаққа қайталау.** **5. Б.қ. Тік тұру, қол екі жанда,қос аяқтап секіру. 4 – 5 рет** **Тыныс алу жаттығулары.** **III. Жәй жүріп аузын ашып демалып, мұрынмен шығару. Уф-уф-уф**			
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге		**1. «Көңілді сандар мен дыбыстар»**	**2. «Жылы лебіз – сүйінші»**	**«Жас экологтың құпия сандығы»**	**4. «Бірлік шынжыры»**

Сканировано с CamScanner

дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)		**Мақсаты:** Балалардың зейінін шоғырландыру, сабақ алдындағы ширату. **Шарты:** Тәрбиеші балалармен шеңбер құрып тұрады. Егер тәрбиеші **сан** айтса (мысалы, "Бес!"), балалар сонша рет қол шапалақтайды. Егер тәрбиеші **дыбыс** айтса (мысалы, "А-а-а"), балалар сол дыбыстан басталатын мағынасы бар бір сөзді тез айтуы керек.	**Мақсаты:** «Сүйінші» дәстүрін қолдана отырып, балалардың көңіл-күйін көтеру. **Шарты:** Балалар шеңберде тұрып, бір-біріне сиқырлы таяқшаны немесе ойыншықты ұсынады. Ұсынған бала: «Сүйінші! Бүгін біз өте қызықты ертегі оқимыз!» - дейді. Қабылдаған бала: «Бәрекелді! Рақмет!» - деп, өз кезегінде келесі балаға жақсы жаңалық (немесе мақтау сөз) айтады.	**Мақсаты:** Жаңа тақырыпқа қызығушылық ояту (Проблемалық ситуация). **Шарты:** Тәрбиеші ортаға әдемі сандық (немесе қорап) қояды. Ішінде табиғи заттар (жапырақ, дән, мақта) және қалдық заттар (пластик бөтелке, қағаз) бар. Балалар кезекпен келіп, сандықтан бір затты суырып алады. Ол заттың табиғатқа тигізер пайдасы не зияны туралы бір ауыз сөз айтып, өз орнына отырады	***Мақсаты:*** *Музыка* ырғағын сезіну және топты ұйымшылдыққа баулу. **Шарты:** Фонда «Жас ұландар» маршы жай ойнап тұрады. Балалар бір-бірінің иығынан ұстап, «поезд» болып сапқа тұрады. Тәрбиешінің белгісімен (ысқырық немесе шапалақ) сап бірде оңға, бірде солға ырғақпен бұрылады. Ең бастысы – шынжырды үзіп алмау керек.
Кестеге сәйкес ҰІӘ		**1. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Сөздегі дыбыстардың реті мен саны. **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **Тәрбиеші:** «Балалар, біз сөйлегенде көптеген сөздерді қолданамыз. Әрбір сөздің өз мағынасы болады, яғни ол белгілі бір затты, қимылды немесе белгіні білдіреді. Мысалы,	**1. Математика негіздері** **Тақырыбы:** Заттар тобы. Заттарды санау (кіріктірілген) **Міндеті:** 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. Жиынның бөліктерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыру. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, бүгін біз сандар әлеміне саяхат жасаймыз. Біз 1-ден 10-ға дейін тура және 10-нан 1-ге дейін кері санауды еске түсіреміз. Сондай-ақ, заттар тобын (жиындарды)	**1. Тіл дамыту** **Тақырыбы:** Жолда абайла. Киіз үй (кіріктірілген) **Міндеті:** Балаларды бір-бірімен еркін тілдік қарым-қатынасқа баулу; диалогты сөйлеу тілін дамытуға негіз болатын түрлі әдістер мен тәсілдерді қолдану. Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-	**1. Қоршаған әлеммен таныстыру** **Тақырыбы:** Жас экологтер. **Міндеті:** Қарапайым экологиялық ұғымдарды, адамның табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғауды түсіндіру. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, бүгін біз "Жас экологтер" мектебіне жиналдық. Эколог дегеніміз – табиғаттың

Сканировано с CamScanner

		"алма" десек, көз алдымызға тәтті жеміс келеді. Сөздер дыбыстардан құралады. Егер сөздегі дыбыстардың орнын ауыстырып алсақ немесе бір дыбысты тастап кетсек, сөздің мағынасы жоғалып кетуі мүмкін. Сондықтан сөйлегенде дыбыстарды анық және ретімен айту өте маңызды». **1-ойын: «Сөздер не дейді?»** *Шарты:* Тәрбиеші бірнеше сөз айтады (мысалы: бал, бала, балапан). Балалар осы сөздердің мағынасы қалай өзгеретінін және бір дыбыс қосылғанда сөздің қалай ұзаратынын түсіндіреді. **2-ойын: «Дыбыстың орнын тап»** *Шарты:* Балаларға 3-4 дыбыстан тұратын сурет беріледі. Олар текшелер арқылы әр дыбыстың орнын (бірінші, екінші, үшінші) тауып, сөзді мағынасына сай құрастырады. **2. Қоршаған әлеммен таныстыру**	салыстырып үйренеміз. Мысалы, егер бір топта 5 текше, ал екінші топта 3 текше болса, қай топтың заты көп? Әрине, 5 текшесі бар топ үлкен. Біз заттарды біріктіріп немесе бөліктерге бөліп, олардың санын анықтаймыз». **1-ойын: «Зымыранды іске қос»** (Тура және кері санауға) **Шарты:** Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиешінің белгісімен "зымыранды ұшыру" үшін 1-ден 10-ға дейін хормен санайды. Содан кейін зымыранды қондыру үшін 10-нан 1-ге дейін кері санап, "Ұштық!" деп қолдарын жоғары көтереді. **2-ойын: «Көршісін тап және салыстыр»** (Жиындарды салыстыруға) **Шарты:** Үстел үстінде екі түрлі жиын (мысалы, қызыл және көк дөңгелектер) тұрады. Балалар әр жиынның бөліктерін санап, арасына "артық", "кем" немесе "тең" белгілерін қойып, қатынасын түсіндіреді **2. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Буын мен сөз. **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:**	біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, бүгін біз өте маңызды екі тақырыпты қозғаймыз. Біріншісі – жол ережесі. Көшеде жүргенде бір-бірімізбен ақылдасып, қауіпсіздікті сақтауымыз керек. Екіншісі – біздің ата-бабамыздың қасиетті мекені – киіз үй. Қазақ халқында "асар" деген тамаша дәстүр бар, ол – бір істі бәрі жабылып бірге істеу, көмектесу. Ал жақсы хабар келгенде "сүйінші" сұраймыз. Киіз үйді де адамдар бірлесіп, бір-біріне көмектесіп құрған». **1-ойын: «Сұрақ-жауап: Жолда кім білгіш?»** (Диалогты дамыту) **Шарты:** Балалар екі-екіден жұптасады. Бірі — жаяу жүргінші, екіншісі — бағдаршам немесе реттеуші. Олар жолдан өту ережесі туралы өзара сөйлесіп, диалог құрады. **2-ойын: «Асарлатып үй құрайық»** (Дәстүр мен ынтымақтастық)	жанашыры, оны қорғайтын адам. Біз де табиғаттың бір бөлшегіміз. Егер айналамызда ағаштар көп болса – ауа таза болады, егер өзендер таза болса – біз дені сау болып өсеміз. Табиғатты қорғау дегеніміз – гүлді жұлмау, қоқыс тастамау және жануарларға қамқор болу». **1-ойын: «Экологиялық бағдаршам»** **Шарты:** Тәрбиеші түрлі жағдайларды айтады. Егер табиғатқа пайдалы іс болса, балалар жасыл түсті, ал зиян болса қызыл түсті шеңберді көтереді. **2-ойын: «Табиғатты аяла»** **Шарты:** Балалар шеңберге тұрып, қолдарындағы гүлдің (ойыншық) макетін бір-біріне бере отырып, табиғатты қалай қорғайтыны туралы бір сөйлемнен айтады. **2. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Дыбыс пен буынның сөздегі орны.

Сканировано с CamScanner

		Тақырыбы: Адам – табиғаттың бір бөлігі. **Міндеті:** Адамның табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін білу. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Табиғат – біздің ортақ үйіміз. Адам – табиғаттың ажырамас бір бөлігі. Біз табиғатсыз өмір сүре алмаймыз: таза ауамен тыныстаймыз, су ішеміз, күннің нұрына жылынамыз. Егер табиғат зардап шексе, адам да зардап шегеді. Сондықтан біз айналамыздағы өсімдіктер мен жануарларды аялап, суды ластамай, табиғатты қорғауымыз керек». **1-ойын: «Табиғатқа көмек»** *Шарты:* Үстел үстінде түрлі суреттер жатады (қоқыс тастау, ағаш егу, гүлді жұлу, құстарға ұя салу). Балалар табиғатты қорғайтын әрекеттерді таңдап алып, оның себебін түсіндіреді. **2-ойын: «Егер мен болсам...»** *Шарты:* Тәрбиеші	«Балалар, біздің айналамыздағы әрбір заттың өз атауы бар. Оларды біз "сөз" деп атаймыз. Әр сөз белгілі бір мағына береді. Егер мен "ағаш" десем, сендердің көз алдарыңа жасыл жапырақты өсімдік келеді. Ал сөздер бөлшектерден, яғни буындардан тұрады. Буындарды қосу арқылы біз мағынасы бар толық сөз құраймыз». **1-ойын: «Бұл не сөз?»** **Шарты:** Тәрбиеші заттардың суретін көрсетеді (мысалы: кі-тап, доп, гүл). Балалар сөздің мағынасын айтып, оның не үшін қажет екенін түсіндіреді. **2-ойын: «Шапалақ арқылы буынға бөл»** **Шарты:** Тәрбиеші сөз айтады, ал балалар сол сөздің ішінде неше буын бар екенін шапалақ ұру арқылы анықтайды. Мысалы: "Қу-ыр-шақ" (3 шапалақ). Осылайша сөздің құрылымын түсінеді.	**Шарты:** Балалар топқа бөлінеді. Оларға киіз үйдің бөлшектері (кереге, ұық, шаңырақ суреттері) беріледі. Балалар бір-біріне көмектесе отырып, "асар" жасап, үйді тез әрі дұрыс құрастырып шығуы керек.	**Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Әрбір айтылған сөздің өз сыры мен мағынасы болады. Сөздер дыбыстардан құралып, буындарға бөлінеді. Егер біз дыбыстың орнын ауыстырсақ, сөздің мағынасы да өзгереді немесе жоғалып кетеді. Сөздердің қалай құралатынын білу – өте қызықты іс. Сөздің мағынасын түсінгенде ғана біз айналамызды тани аламыз». **1-ойын: «Сөзді тап»** **Шарты:** Тәрбиеші заттардың суретін көрсетеді (мысалы: "Доп", "Күн"). Балалар бұл сөздердің мағынасын түсіндіріп, ішіндегі дыбыстарды атап береді. **2-ойын: «Буыннан сөз құра»** **Шарты:** Тәрбиеші шашыраңқы буындарды айтады (мысалы: "ба-ла", "ал-ма"). Балалар оларды қосып,

3. Көркем әдебиет

Тақырыбы: Маша мен аю. **Міндеті:** Көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау, рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, бүгін біз бәрімізге

2. Математика негіздері

Тақырыбы: Сандар мен пішіндер әлемі. **Міндеті:** Заттардың санын анықтау, олардың пішіні мен көлеміне қарай топтастыру, логикалық ойлауды дамыту. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Математика бізге айналадағы заттарды реттеуге көмектеседі. Біз тек санап қана қоймай, заттардың ұқсастығы мен айырмашылығын табуды үйренеміз. Қандай пішіндерді білеміз? Олардың саны қанша? Бүгін біз осы сұрақтарға жауап іздейміз». **1-ойын: «Сиқырлы пішіндер»** **Шарты:** Тәрбиеші түрлі геометриялық пішіндерді көрсетеді. Балалар сол пішіндерге ұқсайтын айналадағы заттарды атап, оларды санына

Сканировано с CamScanner

		сұрақ қояды: "Егер сен кішкентай егілген ағаш болсаң, адамдардан не сұрар едің?". Балалар табиғаттың атынан оны қорғауға бағытталған тілектерін айтады. **3. Көркем әдебиет** **Тақырыбы:** Қараторғайдың ұясы. **Міндеті:** Тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Бүгін біз "Қараторғайдың ұясы" атты шығармамен танысамыз. Мұнда қараторғайдың қалай еңбек ететіні өте әдемі, көркем сөздермен сипатталған. Мысалы, оны "еңбекқор құс", "орман әншісі" деп атайды. Біз ертегіні тыңдай отырып, ондағы кейіпкерлердің ісі дұрыс па, әлде бұрыс па екенін талқылап, оларға баға береміз». **1-ойын: «Көркем сөздер моншағы»** *Шарты:* Тәрбиеші шығармадан кейіпкерді	таныс "Маша мен аю" ертегісінің кейіпкерлеріне айналамыз. Әр кейіпкердің өз мінезі бар. Маша – пысық, тапқыр қыз, ал Аю – аңқау, бірақ мейірімді. Сахнада сөйлегенде дауыс ырғағымыз бен бет-әлпетімізді (мимика) кейіпкердің көңіл күйіне (қуаныш, қорқыныш, таңғалу) сай келтіруіміз керек». **1-ойын: «Көңіл күйді көрсет»** **Шарты:** Балаларға ертегідегі сәттер айтылады (Маша адасты, Маша бәліш пісірді, Аю шаршады). Балалар сөзсіз, тек бет-әлпетімен және қимылымен кейіпкердің сезімін көрсетеді. **2-ойын: «Мен қай кейіпкермін?»** **Шарты:** Бір бала ортаға шығып, кейіпкердің жүрісін немесе дауысын салады (мысалы, Аюдың ауыр жүрісі мен жуан дауысы). Қалған балалар кім екенін тауып, рөлді мәнерлі жалғастырады. **4. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Өз денемізді өзіміз басқарамыз (кіріктірілген). **Міндеті:** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау. Сапқа бір, екі, үш қатармен тұру, бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру, орнында айналу, оңға, солға бұрылу, сап	қарай топтайды. **2-ойын: «Не артық?»** **Шарты:** Балаларға төрт заттың суреті беріледі (мысалы, 3 үшбұрыш және 1 дөңгелек). Балалар қай заттың өзгеше екенін тауып, математикалық тілде түсіндіреді. **3. Қазақ тілі** **Тақырыбы:** Қобыз. Қазақстан Республикасының туы (кіріктірілген) **Міндеті:** Өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттау. Тілдік дамытушы орта. Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құру. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, біздің Отанымыз – Қазақстан. Біздің ең басты рәмізіміз – көк Туымыз. Туымыздағы алтын күн мен қыран құс нені білдіретінін білесіңдер ме? Сонымен	мағыналы сөз жасауы керек. **3. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Музыкалық-ырғақтық қимылдар. **Міндеті:** Қимылдардың ырғағын музыкалық сүйемелдеумен үйлестіру. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүру. **Тәрбиеші:** «Балалар, бүгін біз музыка әуенімен дене жаттығуларын жасаймыз. Музыка бізге ырғақты сақтауға көмектеседі. Біз түзу бағытта нық адымдап жүруді және жұбымызбен бірге шеңбер бойымен әдемі қозғалуды үйренеміз. Музыканың екпініне қарай қимылымызды өзгертіп отыруымыз қажет». **1-ойын: «Түзу жолмен»** **Шарты:** Музыка ойнағанда балалар белгіленген түзу сызықтың бойымен ырғақты адымдап жүреді. Музыка тоқтағанда олар да

Сканировано с CamScanner

		сипаттайтын сөздерді айтады (мысалы: қараторғай қандай?). Балалар "еңбекқор", "ұқыпты", "кішкентай" деген сияқты эпитеттерді тауып айтуы керек. **2-ойын: «Жақсы ма, жаман ба?»** *Шарты:* Тәрбиеші шығармадан үзінді оқиды (ұяны бұзу немесе ұя салуға көмектесу). Балалар карточкалар арқылы (жасыл – жақсы, қызыл – жаман) кейіпкердің іс-әрекетін бағалайды. **4. Музыка** **Тақырыбы:** «Жас ұландар». **Міндеті:** Марш сипатын анық ырғақты жүрумен, музыканың қимыл сипатын – жеңіл және орташа (жоғары-төмен) ырғақпен береді. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, "Жас ұландар" музыкасы – бұл марш. Марш әрқашан нық, салтанатты және ырғақты болады. Музыка ойнағанда біз оның әрбір соққысына сай қадам басуымыз керек. Музыка жоғары	түзеп, бір және екі, үш қатармен қайта тұру. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Балалар, бүгінгі жаттығуымыз ерекше болмақ. Біз музыканың ырғағын сезіне отырып, денемізді ширатамыз. Сондай-ақ, сапқа тұруды, оңға-солға бұрылуды және сапты бірнеше қатарға қайта түзеуді үйренеміз. Нағыз сарбаздар сияқты сапты түзу ұстап, бұйрықтарды мұқият орындауды машықтаймыз». **1-ойын: «Биші сап»** (Музыкалық-ырғақтық қимылдарға) **Шарты:** Музыка ойнап тұрғанда балалар еркін билейді. Музыка тоқтаған сәтте тәрбиеші "Бір қатарға тұр!" немесе "Екі қатарға тұр!" деп бұйрық береді. Балалар тез арада сап түзеуі керек. **2-ойын: «Сақ бол, сарбаз!»** (Сапқа тұру, бұрылуға) **Шарты:** Тәрбиеші "Оңға!", "Солға!", "Айнал!" деп жылдам айтады. Балалар орнында тұрып, шатаспай бұрылуы қажет. Содан кейін бір қатардан екі немесе үш қатарға жылдам қайта тұру жаттығулары жасалады.	қатар, қазақтың киелі аспабы – қобыз туралы сөйлесеміз. Қобыздың үні өте ерекше. Суреттерге қарап, осы құндылықтарымызды сипаттап айтып көрейікші». **1-ойын: «Суреттер сөйлейді»** (Әңгіме құрастыру) **Шарты:** Балаларға Қобыздың немесе Тудың суреті беріледі. Олар тәжірибесіне сүйеніп, 5-6 сөйлемнен тұратын шағын сипаттама әңгіме құрайды (Мысалы: "Бұл — біздің Туымыз. Оның түсі көк..."). **2-ойын: «Саяхатшы»** (Ауызекі сөйлеуді дамыту) **Шарты:** Ортада Қазақстанның көрікті жерлерінің фотолары қойылған. Бала "саяхатшы" болып, бір суретті таңдайды да, қалғандарына сол жердің сұлулығы мен тарихы туралы айтып береді. **4. Музыка** **Тақырыбы:** «Жас ұландар». **Міндеті:** Марш сипатын анық ырғақты жүрумен, музыканың қимыл сипатын – жеңіл және орташа (жоғары-төмен)	тоқтайды. **2-ойын: «Көңілді жұптар»** **Шарты:** Балалар жұптасып, қол ұстасып шеңбер бойымен музыка ырғағына сай жүреді. Әуен өзгергенде жұптарымен бағыттарын өзгертеді. **4. Шығармашылық (Кіріктірілген)** 4.Шығармашылық Сурет/мүсіндеу/жапсыру/құрастыру Сурет сал Досыма сыйлық .Міндеті:. Жаңа түстер (күлгін) және реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояуды араластыру арқылы шығару (гуашпен сурет салу кезінде). Мүсіндеу Міндеті. Ойдан өзбетінше мүсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. Мүсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнау. Жапсыру Міндеті. Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын,

Сканировано с CamScanner

		және анық естілгенде – нық басамыз, ал төменірек немесе жеңіл естілгенде – аяқтың ұшымен ырғақты қозғаламыз». **1-ойын: «Музыкалық адым»** *Шарты:* Музыка ойнайды. Балалар марш ырғағымен шеңбер бойымен жүреді. Музыка тоқтағанда олар да тоқтап, тәрбиеші соққан ырғақты қолмен қайталайды. **2-ойын: «Жоғары – Төмен»** *Шарты:* Музыка дыбысы жоғарылағанда балалар қолдарын жоғары көтеріп нық адымдайды, ал музыка төмендегенде (баяулағанда) аяқ ұшымен жеңіл адымдап, марш сипатын көрсетеді.		ырғақпен береді. **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «"Жас ұландар" әнін тыңдағанда бойымызды мақтаныш сезімі кернейді. Бұл – марш. Марш ойналғанда біз аркамызды тік ұстап, нық басуымыз керек. Музыканың ырғағы өзгергенде, біздің де қимылымыз өзгереді: бірде жеңіл адымдасақ, бірде орташа қарқынмен жүреміз. Музыканың жоғары және төмен дыбыстарын тыңдап үйренейік». **1-ойын: «Ырғақты сап»** **Шарты:** Музыка ойнайды. Балалар марш ырғағымен шеңбер бойымен жүреді. Тәрбиеші музыканы кенет тоқтатқанда, балалар қатып қалуы керек. Кім ырғақтан жаңылмайды, сол жеңімпаз. **2-ойын: «Дыбыс баспалдағы»** **Шарты:** Музыка жоғары ырғақта (қаттырақ) ойнаса, балалар қолдарын көтеріп, нық басады. Музыка төмен ырғақта (жай) ойнаса, аяқтың ұшымен жеңіл қозғалады. Осылайша музыка сипатын	пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеу Құрастыру: Міндеті:. Табиғи (ағаш, мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері және т.б.) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.осы 4 іс әрекет тақырып міндетін өзгертпе. тәрбиешінің түсіндіруі және екі ойын.егер кіріктірілген екі тақырып болатын болса екеуіне екі ойын жаз.тақырып міндетке сай болсын.міндетін ұмытпай жаз **Тәрбиешінің түсіндірмесі:** «Бүгін біз нағыз шеберлерге айналамыз. Біз сурет салып қана қоймай, түстерді араластырып жаңа күлгін, қызғылт түстерді шығаруды үйренеміз. Сондай-ақ, өз қалауымызбен мүсін жасап, табиғи заттардан (ағаш, мақта, дән) әдемі

Сканировано с CamScanner

				қимылмен жеткізеді.	бұйымдар құрастырамыз. Досымызға арналған сыйлығымыз ерекше әрі әдемі болуы керек».
Серуенге дайындық	**1.Ауа райын бақылау:** Тәрбиеші ауа райына сәйкес балалардың киімін тексереді: Киінуіне көмек керек балаларға жекелей көмектесу. **«Асар: Досыңа көмектес» (Құндылықпен байланыс)** • **Мақсаты:** Бірлік пен ынтымақты іс жүзінде көрсету. • **Шарты:** Киініп болған балалар орындарына отырмай, әлі киініп жатқан достарына көмектеседі (күртесінің сыдырмасын тартып беруге, шарфын байлауға көмек). • **Тәрбиешінің сөзі:** «Міне, нағыз "асар" деген осы. Бірігіп киінсек, далаға тез шығамыз».				
Серуен		**№ 46 серуен картотекасы** **Дербес әрекет:** Балалар «Автобус» ойынын ойнайды (орындықтарды тізіп қойып, билет сатушы мен жүргізуші болады). **Қимылды ойын:** «Тоқта — Жүр» **Барысы:** Тәрбиеші қолмен сигнал береді, балалар соған қарап әрекет етеді. **Бақылау:** Көшедегі арнайы көліктерді бақылау (Жедел жәрдем, Өрт сөндіру машинасы). Олардың сирена дыбысын ажырату. **Еңбек:** Ауладағы су ағатын құбырлардың аузын қоқыстан тазарту.	**№ 47 серуен картотекасы** **Дербес әрекет:** Балалар бормен жерге машинаның бөлшектерін (дөңгелек, терезе, капот) салып үйренеді. **Қимылды ойын:** «Гараждар» **Барысы:** Әр баланың өз «гаражы» (үйшігі) бар. Күн шыққанда бәрі жұмысқа кетеді, «Кеш батты» дегенде гаражға қайтады. **Бақылау:** Қала шуын бақылау. Машиналар көп жерде құстардың дауысы естіле ме, әлде тек мотордың дыбысы ма? Салыстыру. **Еңбек:** Алаңдағы темір құрылғыларды (саты, маятник) ылғал шүберекпен сүрту.	**№ 48 серуен картотекасы** **Дербес әрекет:** Балалар «Жанармай бекеті» (АЗС) ойынын ойнайды (машиналарға «бензин» құю). **Қимылды ойын:** «Абайла, машина!» **Барысы:** «Машина» (тәрбиеші) келе жатқанда, балалар тротуарға (сызықтың артына) шығып тұруы керек. **Бақылау:** Машина терезелеріне түскен күн сәулесін («қояндарды») бақылау. Көліктердің жылтырап тұрғанына назар аудару. **Еңбек:** Ойын алаңындағы құмды шетке шашыратпай, ортаға	**№ 49 серуен картотекасы** **Дербес әрекет:** Балалар «Тіркеме» (прицеп) ойынын ойнайды (бірінің артынан бірі ұстап, жүк тасиды). **Қимылды ойын:** «Сынық машина» **Барысы:** Бір бала «сынық машина» болады, басқалары оны «жөндеуге» (көмектесуге) барады. **Бақылау:** Көшедегі велосипедшілер мен самокат тепкен балаларды бақылау. Олардың дыбыссыз жүретініне назар аудару. **Еңбек:** Серуеннен кейін машиналарды үлкендігіне қарай

Сканировано с CamScanner

				жинау.	реттеп жинап кою
Серуеннен оралу	Серуен соңындағы жұмыс: Балаларды жинап, түгендеу (бар-жоғын тексеру) Киімдерін шешуге көмектесу Қолдарын жууға бағыттау.Суды үнемді пайдалану кезкңін ескеру.Суды ұзақ ағызып тұрмау,қолды жуып болған соң кранды өшіру. **«Сақ бол, қауіпсіздік!» (Қауіпсіздік ережесі)** • **Міндеті:** Баспалдақпен көтерілу және шешіну кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау. • **Шарты:** Балалар «Тәртіп сақшысын» таңдайды. Ол балалардың баспалдақтан ұсталмай жүгірмеуін, бірін-бірі итермеуін қадағалайды. Кім ережені бұзбаса, сол балаға «Қауіпсіздік шебері» деген белгі беріледі.				
Жеке жұмыс		**Дене тәрбиесі** **Міндеті:** Түзу бағытта адымдап жүруді және қимыл ырғағын музыкамен үйлестіруді жаттықтыру. **Жеке жұмыс мазмұны:** «Музыкалы соқпақ» жаттығуы. **Тапсырма:** Музыканы баяу қосып, баланың түзу сызықтың бойымен тепе-теңдікті сақтап, нық адымдап жүруін қадағалау.	Шығармашылық Міндеті: Жаңа түстерді (күлгін, қызғылт) араластыру арқылы шығаруды үйрету. Жеке жұмыс мазмұны: «Сиқырлы бояулар» тәжірибесі. Тапсырма: Балаға қызыл және көк түсті бояуды беріп, оны палитрада араластыруды тапсыру. Пайда болған күлгін түспен «Досыма сыйлықтың» бір бөлігін бояуға баулу. Мүсіндеу бойынша: Баланың ойынан бір затты (мысалы, доп немесе гүл) мүсіндеуіне көмектесу, саусақ моторикасын дамыту.	2. Сауат ашу негіздері (Дыбыс пен буын) Міндеті: Сөздің мағынасы болатыны туралы түсінікті бекіту, сөздегі дыбыстарды ажырату. Жеке жұмыс мазмұны: «Мағыналы сөз құра» ойыны. Тапсырма: Балаға жекелеген суреттерді көрсету (мысалы: "А-т-а"). Осы сөздердің оның мағынасын түсіндіруді сұрау.	Қоршаған әлеммен таныстыру Міндеті: Адамның табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау керектігін бекіту. Жеке жұмыс мазмұны: Баламен бірге «Табиғатқа не пайдалы?» деген суреттерді қарау. Тапсырма: Балаға гүлді суарып жатқан баланың және гүлді жұлып жатқан баланың суретін көрсетіп, қайсысы дұрыс екенін сұрау.
Балалардың өзіндік іс-әрекеті (ұтқырлық ойындары, үстел ойындары, бейнелеу әрекеттері, кітаптарды қарау және т. б.)		**Ұтқырлық (қимылды) ойын: «Эко-патруль»** **Мақсаты:** Табиғатты қорғау дағдыларын ырғақты қимылдар арқылы бекіту.	**Үстел ойыны: «Дыбыстық лото»** **Мақсаты:** Сөз мағынасын түсіну және дыбыстың сөздегі орнын анықтау. **Шарты:** Балаларға	**Кітап қарау және театрландыру: «Көңілді кейіпкерлер»** **Мақсаты:** Диалогтық сөйлеуді дамыту және кейіпкер мінезін	**Бейнелеу әрекеті: «Достық гүлзары» (Ұжымдық жұмыс)** **Мақсаты:** Жаңа түстерді (күлгін, қызғылт) қолдана отырып, сюжеттік

Сканировано с CamScanner

		Шарты: Бөлменің бір бұрышы — «таза орман», екінші бұрышы — «қоқыс жинайтын орын». Балалар музыка ырғағымен (маршпен) түзу бағытта адымдап жүреді. Музыка тоқтағанда, «экологтар» жерде шашылып жатқан «қоқыстарды» (қағаздарды) жылдам жинап, тиісті орынға апаруы керек.	түрлі заттардың суреттері мен бос торкөздері бар карточкалар беріледі. Тәрбиеші немесе бір бала дыбысты атайды (мысалы, "А"). Балалар өз карточкаларынан осы дыбыс кездесетін сөзді тауып, мағынасын түсіндіреді (мысалы, "А-л-м-а").	мимикамен беру. **Шарты:** Кітап бұрышында балалар ертегілерді (мысалы, «Маша мен аю») қарайды. Содан кейін оқыған немесе көрген үзінділерін маскаларды қолданып, өз бетінше сахналайды.	композиция құрастыру. **Шарты:** Үлкен ватман қағазына балалар бірлесіп гүлдердің суретін салады немесе жапсырады.
Балалардың үйге қайтуы	**Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер** **Бірлескен шығармашылық пен Үнемшілдік** **Кеңес:** Қалдық заттардан немесе табиғи материалдардан бірге бұйым жасаңыз. • **Іс-әрекет:** Бос қораптардан немесе түрлі дәннен «Достық үйін» құрастырыңыз. Суды, жарықты үнемдеуді (үнемді тұтыну) бірге әдетке айналдырыңыз. • **Тәрбиелік мәні:** Бала үнемшілдікке үйренеді және ата-анасымен бірлесіп жұмыс істеу арқылы отбасындағы ынтымақты сезінеді **Кейіпкерлер арқылы мінез құлықты тәрбиелеу** **Кеңес:** Кешкісін кітап оқығанда кейіпкерлердің іс-әрекетіне бірге баға беріңіз. • **Іс-әрекет:** «Маша мен аю» сияқты ертегілерді оқығанда: «Оның бұл ісі дұрыс па? Сен оның орнында не істер едің?» деп сұраңыз. • **Тәрбиелік мәні:** Бұл баланың сыни ойлауын дамытып, жақсы мен жаманды ажыратуға, дұрыс шешім қабылдауға үйретеді. **Қорытынды сөз:** Құрметті ата-ана! Балаңызға ең үлкен үлгі — сіздің іс-әрекетіңіз. Отбасында бірлік пен ынтымақ болса, балаңыздың болашағы баянды болады. **«Жұмыла көтерген жүк жеңіл»** екенін балаңызға күнделікті өмірде көрсетіп отырыңыз.			

Сканировано с CamScanner

Тәрбие-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Еркіншілік ауылының ЖОББМ »КММ
Мектепалды 0 «Ә» сыныбы
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезең: 3 –апта 18 -22 мамыр 2025-2026 оқу жылы
Мамыр -Құндылық: Бірлік және ынтымақ . Апта дәйексөзі: «Бірлік -тірлік тірегі, татулық- бейбіт өмірдің кепілі»

Күн тәртібі	Дүйсенбі 18.05.26	Сейсенбі 19. 05.26	Сәрсенбі 20.05.26	Бейсенбі 21.05.25	Жұма 22.05.26
Балаларды қабылдау	**1. Балаларды қабылдау: «Көңілді таң»** **Мақсаты:** Әр балаға жылы лебіз білдіру арқылы жағымды психологиялық ахуал орнату, денсаулығы мен көңіл-күйін бақылау. • **Тәрбиешінің іс-әрекеті:** Балаларды күлімсіреп қарсы алу. Әр баламен жеке амандасу (қол алысу, «бестік» беру немесе құшақтау – баланың қалауы бойынша). • **Әңгімелесу:** «Қайырлы таң, Айсұлтан! Бүгін көңіл-күйің қалай? Жолда келе жатып қандай қызықтарды көрдің?» • **Бақылау:** Баланың үсті-басының тазалығына, тері жамылғысына және жалпы жағдайына назар аудару. **«Күй күмбірі»:« Әке толғауы »** **Мақсаты:**балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру, шығармашылық дағдыларды қалыптастыру көңіл-күймен қабылдау, ұлттық мәдениетті түсінуге, құрметтеуге, қызығушылығын артыру(**Адал азамат)**				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	*Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер* **«Баланың дербестігін қалай дамыту керек?»** **Тақырыбы:** «Мен өзім!»: Үйде баланың өз бетінше әрекет етуіне жағдай жасау. **Құрметті ата-аналар!** > 5 жастағы бала – бұл қалыптасып келе жатқан тұлға. Оның «мен өзім жасаймын» деген талпынысын қолдау өте маңызды. • **Киіну:** Баланы асықтырмай, киімін өзі киюіне мүмкіндік беріңіз. Түймесін қадауға көмектескенше, оның қалай жасалатынын көрсетіңіз. • **Ойыншықтар:** Ойыннан соң ойыншықтарды бірге жинауды емес, оның өз бетінше жинауын әдетке айналдырыңыз. • **Таңдау құқығы:** «Бүгін қандай ертегі оқимыз?» немесе «Қай жейдеңді кигің келеді?» деген сұрақтар арқылы баланың шешім қабылдау қабілетін дамытыңыз. • **Мақтау:** Тіпті кішкентай жетістігі үшін де мақтауды ұмытпаңыз. Бұл оның өзіне деген сенімділігін арттырады.				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалары)	№1. «Асық ату» (Ұлттық ойын) Мақсаты: Ептілікке, мергендікке баулу және ұлттық құндылықтарды құрметтеу. Барысы: Балалар шеңбер сызып, ортаға асықтарын тізеді. Белгілі бір қашықтықтан сақамен асықтарды атып түсіреді. Ойын барысында балалар кезектесу ережесін сақтауды өздері	№2. «Дүкенші» (Сюжетті-рөлдік ойын) Мақсаты: Әлеуметтік қарым-қатынас дағдыларын дамыту, есептеп үйрену. Барысы: Балалар «сатушы» және «сатып алушы» рөлдерін бөліп алады. Сөрелерге ойыншық көкөністер мен жемістер қойылады. Олар «сәлеметсіз бе», «қанша тұрады?»,	№3. «Кімнің көлеңкесі?» (Үстел үсті-баспа ойыны) Мақсаты: Логикалық ойлауды, зейінді және көру арқылы қабылдауды дамыту. Барысы: Балалардың алдына жануарлардың түрлі-түсті суреттері мен олардың қара түсті көлеңкелері бейнеленген карточкалар беріледі. Балалар өз бетінше әр жануардың тиісті көлеңкесін тауып, үстіне	. №4. «Торғайлар мен машина» (Қимылды ойын) Мақсаты: Шапшаңдыққа, сигнал бойынша әрекет етуге үйрету. Барысы: Бір бала «машина» (қолында руль), қалғандары «торғайлар». Торғайлар «ұшып» жүріп, дән шоқиды. Тәрбиеші (немесе жүргізуші бала) сигнал бергенде, машина	№5. «Сиқырлы алақандар» (Бейнелеу іс-әрекеті) Мақсаты: Шығармашылық қиялды және ұсақ моториканы дамыту. Барысы: Балалар қағаз бетіне өз алақандарын бастырып сызады. Содан кейін сол алақанның бейнесінен өз қиялдарымен әртүрлі бейнелер құрастырады (мысалы: алақанды аққуға, гүлге немесе күнге айналдырып бояйды).

Сканировано с CamScanner

	қадағалайды.	«рақмет» деген әдептілік сөздерін қолдана отырып, сауда жасайды.	қоюы керек.	шығады, ал торғайлар тез арада өз «ұяларына» (орындықтарға немесе шеңберлерге) тығылу керек	
Ертеңгілік жаттығу	**I.** Бір саппен жүру. Тәрбиешінің белгісімен екі сапқа жүргізу, шашырап жүгіру,бір саппен жүру. **II. 1.** Б.қ негізгі тұрыс, аяқ сәл алшақ иық көлемінде, таспаны екі қолға ұстап, 1-егенде таспаны жоғары көтеріп, 2-дегенде таспаға қарап басымызды шалқайтамыз,3-дегенде басымызды төмен түсіріп , 4- Б бастапқы қалып келу **2.** Б.қ қолымыз алдымызда,1- дегенде оң жаққа бұрылу, 2- бастапқы қалыпқа келу, 3-сол жаққа бұрылу, 4- Б.қ келу. **3.** Б.қ негізгі тұрыс оң қолымыз белде, сол қолмыз жоғарда оң жоқа екірет қисаю бастапқы қалыпқа келу, сол қол белде оң қолысыз жоғарда сол жақа қисаю батапқы қалыпқа келу . **4.**Б.қ негізгі тұрыс таспаны алдымызға ұстап,аяғымызды қосып 1-дегенде отырып, 2-дегенде бастапқы қалып келу, 3-дегенде отырып , 4-дегенде бастапқы қалыпқа келу 45рет **5.**Орамалды төменге түсіріп бір орыннан секіру. 5-6 рет **III.** Саппен жай жүру,тыныс алу жолдарына жаттығу. «Таспаларды ұстап үрле»				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**ҚР Әнұраны** **1. «Сөйлейтін жұмбақ сандықша» (Тосын сәт)** Мақсаты: Балалардың назарын бір нүктеге жинақтау және қиялын дамыту. Барысы: Тәрбиеші: «Балалар, қарандаршы! Бүгін біздің топқа сиқырлы сандықша қоныпты. Бірақ ол жайдан-жай ашылмайды екен. Ол тек жақсы сөздер айтқанда ғана сыбдырлайды. Қане, сандықшаға жылы сөздерімізді сыбырлайықшы!»	**2. «Мейірімділік шуағы» (Шаттық шеңбері)** Мақсаты: Балалардың өзіне деген сенімділігін арттыру және бір-біріне деген құрметін ояту. Барысы: Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиеші қолына сары түсті жұмсақ допты (немесе «күннің» макетін) алады. Тәрбиеші: «Балалар, қолымыздағы мына күннің шуағы өте жылы. Қазір біз осы шуақты бір-бірімізге бере отырып, ең жақсы тілектерімізді айтайық».	**3. «Көмекке асығайық!» (Мотивация)** Мақсаты: Оқу іс-әрекетіне деген ішкі уәжді (мотивацияны) ояту. Барысы: Тәрбиешінің телефонына күтпеген жерден дыбыстық хабарлама (немесе бейнеқоңырау) келеді. Онда ертегі кейіпкері (мысалы, Қонжық немесе Алдар көсе) көмек сұрайды: «Балалар, менің сиқырлы түстерім жоғалып кетті, маған көмектесесіңдер ме?». Тәрбиеші: «Балалар, біз Қонжыққа көмектесе аламыз ба? Ол үшін біз бүгін көп нәрсені үйренуіміз керек!» Нәтиже: Балалар сабақты «міндет» емес, «миссия» ретінде қабылдайды.	**4. «Сиқырлы дүрбі» (Зейінді шоғырландыру)** Мақсаты: Бақылағыштық қасиетін дамыту. Барысы: Тәрбиеші балаларға қағаздан жасалған немесе қолмен көрсетілген «сиқырлы дүрбілерін» алуды ұсынады. Тәрбиеші: «Қане, дүрбілерімізді киіп, тобымыздың ішінен жаңадан пайда болған заттарды іздейікші. Кім бірінші табады?»	**5. «Көңілді пойыз» (Іс-әрекетке көшу)** Мақсаты: Ұйымшылдыққа баулу және қимыл-қозғалыс арқылы қызығушылықты арттыру. Барысы: Тәрбиеші паровоздың дыбысын салып: «Біздің сиқырлы пойызымыз "Білім" еліне аттанғалы тұр! Қане, бәріміз тіркелейік!» - дейді. Тәрбиеші: «Пойыз тек көңілді ән айтқанда ғана жүреді. Біздің бірінші аялдамамыз — "Жұмбақтар" ауылы!»

Сканировано с CamScanner

Кестеге сәйкес ҮІӘ	**1. Тіл дамыту** **Тақырыбы:** Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш **Міндеті:** Өзге балалардың әңгімесінің маңыздылығына әсер етіп, бір-бірінен жаңалықты білуге ықыласын арттыру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бүгін біз табиғаттың кішкентай, бірақ өте еңбеккор тіршілік иелерімен танысамыз. Олар: тор тоқитын өрмекші, тыным таппайтын құмырсқа және көкте қалықтаған қарлығаш. Олардың әрқайсысының өз қызығы бар. Қазір біз олар туралы бір-бірімізден жаңа ақпараттар естіп, достарымыздың әңгімесін мұқият тыңдауды үйренеміз. Досымыздың айтқанын тыңдау – өте маңызды әрі қызықты!» **1-Ойын: «Сен білесің бе?» (Дидактикалық-коммуникативті ойын)** **Мақсаты:** Балалардың бір-бірін мұқият тыңдауын қалыптастыру, сөздік қорын дамыту және бір-бірінен жаңалық білуге қызығушылығын ояту. **Барысы:** Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиеші допты (немесе жұмсақ ойыншықты) бір балаға береді. Ол бала өрмекші, құмырсқа немесе қарлығаш туралы бір қызықты мәлімет айтады	**1. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Дыбыс пен буын **Міндеті:** Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, біз сөйлегенде сөздерді айтамыз. Ал сөздер дыбыстардан және буындардан тұрады. Сөзді айтқанда иегіміз төмен қанша рет түссе немесе қолымызбен қанша рет шапалақтасақ, сөзде сонша буын болады. Мысалы, А-НА дегенде біз екі рет шапалақтаймыз, демек екі буын бар. Қазір біз осы буындарды санап, олардан жаңа сөздер құрастырып үйренеміз.» **1-Ойын: «Шапалақтап сана» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Сөздерді буынға бөлуді және буын санын анықтауды үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші түрлі сөздерді атайды (мысалы: *доп, ал-ма, те-ре-зе, ба-ғдар-шам*). Балалар шеңберде тұрып, әр сөзді дауыстап қайталай отырып, әр буын сайын шапалақ ұрады. Соңында сөзде неше буын (неше шапалақ) болғанын айтады.	**1. Математика негіздері** **Тақырыбы:** Бүтін және бөлік **Міндеті:** Тең және тең емес бөліктерге бөлу, бүтін мен бөлікті салыстыру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, қарандаршы, менің қолымда үлкен бүтін шелпек (немесе дөңгелек қағаз) бар. Ол – бүтін. Егер біз оны тең ортасынан бөлсек, екі бірдей бөлік шығады. Бұл – тең бөліктер. Ал егер бір жағын үлкен етіп жұлып алсақ, олар тең емес бөліктер болады. Естеріңде болсын, бүтін нәрсе әрқашан өзінің бөлшектерінен үлкен болады.» **1-Ойын: «Бауырсақты бөлеміз»** «Бауырсақты бөлеміз» **Мақсаты:** Заттарды тең және тең емес бөліктерге бөлуді тәжірибе жүзінде көру. **Барысы:** Балаларға ермексаздан (пластилиннен) жасалған «бауырсақтар» және пластмасса пышақтар таратылады. Тәрбиешінің айтуымен балалар алдымен бауырсақты дәл ортасынан кесіп, тең бөлікке бөледі. Содан кейін оны қайта біріктіріп, енді тең емес (біреуі үлкен, біреуі кішкентай) етіп кеседі. Нәтижесін көзбен көріп, бір-бірімен салыстырады. **2-Ойын: «Шашылған суреттер» (Қимылды-дидактикалық ойын)** **Ойын атауы:** «Шашылған	**Тіл дамыту** **Тақырыбы:** Әдептілік - әдемілік **Міндеті:** Өзге балалардың әңгімесінің маңыздылығына әсер етіп, бір-бірінен жаңалықты білуге ықыласын арттыру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, "әдептілік" дегеніміз – тек "сәлеметсіз бе" деп айту ғана емес, ол – айналамыздағы адамдарға деген құрмет. Әдепті бала досын бөлмей тыңдайды, оның айтқан қызықты әңгімесінен жаңа нәрсе білуге тырысады. Бүгін біз бір-бірімізді тыңдау арқылы әдептілік мектебіне саяхат жасаймыз. Әрқайсысының айтар жаңалығың мен әңгімең біз үшін өте маңызды!» **1-Ойын: «Жылы лебіз» (Дидактикалық-коммуникативтік ойын)** **Мақсаты:** Бір-біріне жағымды сөздер айту арқылы достық қарым-қатынасты нығайту және тыңдау мәдениетін қалыптастыру. **Барысы:** Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиеші «сиқырлы таяқшаны» бір балаға береді. Сол бала қасындағы досына қарап, оның бойындағы жақсы қасиетін немесе бүгінгі жаңалығын сұрайды. Мысалы: «Айсұлу, сенің	**Қоршаған әлеммен таныстыру** **Тақырыбы:** Үйдегі және балабақшадағы қауіпсіздік **Міндеті:** Егер белгілі бір ережелер сақталмаған жағдайда не болатынын балалармен талқылау. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бізді қоршаған орта өте қызықты, бірақ кейде абай болмасақ, қауіпті болуы мүмкін. Үйде де, балабақшада да өзімізді сақтау үшін арнайы ережелер бар. Мысалы, розеткаға саусақ салуға немесе өткір қайшымен ойнауға болмайды. Егер біз бұл ережелерді бұзсақ, жарақат алып қалуымыз мүмкін. Қазір біз қандай әрекеттердің қауіпті екенін және одан қалай сақтану керектігін бірге талқылаймыз.» **1-Ойын: «Болады – Болмайды» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Қауіпсіздік ережелерін ажырата білуге үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші түрлі жағдайларды айтады (мысалы: «Үтікке қол тигізу», «Ойыншықтарды жинау», «Терезенің алдына шығу»). Егер іс-әрекет қауіпсіз болса, балалар қолдарын шапалақтайды. Егер қауіпті болса, қолдарын айқастырып, «болмайды» деген белгі береді. **2-Ойын: «Егер... не**

Сканировано с CamScanner

	(мысалы: «Құмырсқа өте күшті, ол өзінен ауыр затты көтереді»). Сосын допты келесі балаға береді. Келесі бала: «Мен Асанның әңгімесінен құмырсқаның күшті екенін білдім, ал енді өзім қарлығаш туралы айтамын...» деп жалғастырады. **2-Ойын: «Орман тілшілері» (Сюжеттік-рөлдік ойын)** **Мақсаты:** Сұрақ қоя білуге, өзгенің жауабын тыңдап, басқаларға жеткізуге үйрету. **Барысы:** Бірнеше балаға «тілшінің» микрофоны беріледі. Қалған балаларға өрмекшінің, құмырсқаның және қарлығаштың бетперделері кигізіледі. Тілші балалар «жәндіктер мен құстардан» сұхбат алады: «Сен не істеп жатырсың? Үйіңді қалай саласың?». Сұхбат біткен соң, тілші балалар басқаларға не естігенін, қандай жаңалық білгенін айтып береді. **2. Математика негіздері** **Тақырыбы:** Бүтін және бөлік **Міндеті:** Тең және тең емес бөліктерге бөлу, бүтін мен бөлікті салыстыру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, мына бүтін дөңгелек алмаға (немесе қағаздан жасалған пішінге) қараңдаршы. Бұл – бүтін. Егер біз оны қақ ортасынан	**2-Ойын: «Сөз құрастыр» (Сөздік ойын)** **Мақсаты:** Буындардан ауызша сөз құрастыруға дағдыландыру, зейінін шоғырландыру. **Барысы:** Тәрбиеші қолына доп алып, бір балаға лақтырады да, сөздің бірінші буынын айтады (Мысалы: «Ба-»). Допты қағып алған бала екінші буынды қосып, сөзді аяқтайды да, допты қайтарады (Мысалы: «-ла», толық сөз: бала). Осылайша *Қа-ла, А-та, Ал-ма* сөздерімен ойын жалғасады. **2. Қоршаған әлеммен таныстыру** **Тақырыбы:** Ержүрек мамандық иелері **Міндеті:** Ата-ана еңбегін түсіну, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқау. Еңбек ардагерлерін, қарттарды құрметтеу, үлкенді сыйлау, олардың еңбегін бағалау. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, айналамызда түрлі мамандық иелері бар. Олардың ішінде өрт сөндірушілер, дәрігерлер, құтқарушылар сияқты ержүрек, батыр адамдар да бар. Олар бізді қауіптен қорғайды. Біздің ата-анамыз да, ата-әжелеріміз де кезінде көп еңбек етіп, бізге жарқын өмір сыйлады. Сондықтан біз	суреттер» **Мақсаты:** Бөліктерден бүтін құрастыруды үйрету, шапшаңдыққа баулу. **Барысы:** Еденде бірнеше үлкен пішіндердің (дөңгелек, шаршы) 3-4 тең немесе тең емес бөлікке бөлінген қиындылары шашылып жатады. Балалар әуен ойнап тұрғанда бөлмеде билеп жүреді. Әуен тоқтағанда әр бала қолына бір бөлшектен алып, басқа балалармен бірігіп, тез арада сол бөлшектерден бүтін пішінді құрастыруы қажет. **2. Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Біз нені үйрендік, нені білдік? **Міндеті:** Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, біз осыған дейін көптеген сызықтарды сызып үйрендік. Түзу сызықтар, теңіздің толқынына ұқсайтын толқынды сызықтар, тауға ұқсайтын ирек сызықтарды білеміз. Бүгін біз нағыз жазушылар сияқты осы сызықтар мен нүктелерді, жаңбырдың тамшыларын үлгіге қарап, арақашықтығын сақтап, өте ұқыпты етіп жазып шығамыз.»	бүгін көйлегің өте әдемі екен, оны саған кім сыйлады?». Келесі бала жауап беріп, таяқшаны жалғастырады. **2-Ойын: «Әдептілік ережесін тап» (Сюжеттік-ситуациялық ойын)** **Мақсаты:** Әдептілік пен әдепсіздікті ажырата білуге, өз ойын дұрыс жеткізуге үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші түрлі жағдайларды айтады немесе суреттерін көрсетеді (мысалы: екі бала сөйлесіп тұрғанда үшінші бала ортаға түседі немесе бала досының сөзін соңына дейін тыңдайды). Балалар «бұл әрекет дұрыс па?» деген сұраққа жауап беріп, досының әңгімесін неліктен бөлмеу керектігін түсіндіреді. **Математика негіздері** **Тақырыбы:** Өлшеймін және салыстырамын **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, біз бүгін нағыз зерттеуші боламыз! Заттардың қаншалықты ұзын немесе биік екенін білу үшін бізге міндетті түрде сызғыш керек емес. Біз "шартты өлшемдерді"	**болады?» (Сюжеттік-ситуациялық ойын)** **Мақсаты:** Себеп-салдар байланысын түсінуге баулу. **Барысы:** Балаларға суреттер көрсетіледі (мысалы, шашылып жатқан текшелер немесе ашық тұрған дәрі-дәрмек қорабы). Балалар «Егер мен мына шашылған ойыншықты басып кетсем, не болады?» деген сұраққа жауап беріп, оқиғаның соңын болжайды. **Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Біз нені үйрендік? **Міндеті:** Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бүгін біз қолдарымызды нағыз сиқыршыларға айналдырамыз. Біз бұрын үйренген таудың ирек жолдарын, теңіздің толқындарын және көктен тамған жаңбыр тамшыларын қайтадан саламыз. Ең бастысы – сызықтардың арасындағы арақашықтықты сақтап, өте ұқыпты жазуымыз керек. Алдымен менің үлгіме қараймыз, сосын сендер өз беттеріңше жалғастырасыңдар.» **1-Ойын: «Ауадағы суретші»**

Сканировано с CamScanner

	бөлсек, екі бірдей, яғни тең бөлік шығады. Ал егер бір жағын үлкен, екінші жағын кішкентай етіп бөлсек – бұл тең емес бөліктер. Есте сақтаңдар: бүтін зат әрқашан оның кез келген бөлігінен үлкен болады, ал бөлік бүтіннен кіші болады.» **1-Ойын: «Алманы бөлісейік» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Тең және тең емес бөліктерге бөлуді тәжірибе жүзінде түсіндіру. **Барысы:** Әр балаға қағаздан қиылған «бүтін алма» (дөңгелек) беріледі. Тәрбиешінің нұсқауымен балалар алдымен алманы тең етіп екіге бүктеп, бөледі. Одан кейін екінші бүтін алманы алып, оны тең емес (біреуіне үлкен, біреуіне кіші) бөліктерге бөледі. Тәрбиеші сұрақтар қою арқылы бүтін мен бөліктің қайсысы үлкен екенін салыстыртады. **2-Ойын: «Өз сыңарыңды тап» (Қимылды-дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Бөліктерден бүтін құрастыруды үйрету, шапшаңдыққа баулу. **Барысы:** Балаларға әртүрлі геометриялық пішіндердің (шаршы, үшбұрыш, дөңгелек) тең бөлінген жарты бөліктері таратылады. Музыка ойнағанда балалар бөлме ішінде жүгіреді. Музыка	барлық мамандық иелерін, әсіресе қарттарымызды, үлкендердің еңбегін бағалап, әрқашан құрметтеуіміз керек.» **1-Ойын: «Кімнің еңбегі?» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Адамдар еңбегінің өзара байланысын түсіну және үлкендердің еңбегін бағалау. **Барысы:** Тақтаға әртүрлі суреттер (нан, жылы киім, салынған үй, әдемі кітап) ілінеді. Тәрбиеші сұрақ қояды: «Дастархандағы нан қайдан келді? Оған кімдер еңбек етті?». Балалар диханшының (бидай егетін), наубайшының (нан пісіретін) және дүкеншінің еңбегін атап шығады. Әр заттың артында қаншама адамның еңбегі бар екенін талқылайды. **2-Ойын: «Құтқарушылар» (Сюжетті-рөлдік ойын)** **Мақсаты:** Ержүрек мамандықтардың қызметін іс жүзінде сезіну, өзара көмекке және ұйымшылдыққа баулу. **Барысы:** Балалар рөлдерге бөлінеді (дәрігерлер, өрт сөндірушілер, құтқарушылар). Бөлменің бір бұрышына «ағаштан түсе алмай қалған ойыншық мысық» немесе	**1-Ойын: «Сиқырлы құмдағы іздер» (Моториканы дамытушы дидактикалық ойын)** **Ойын атауы:** «Сиқырлы құмдағы іздер» **Мақсаты:** Әртүрлі бағыттағы сызықтарды қол моторикасы арқылы сезіну, жазуға дайындық. **Барысы:** Балалардың алдына ішіне құм немесе жарма (манка) салынған шағын науалар қойылады. Тәрбиеші тақтаға үлгілерді көрсетеді (ирек сызық, толқынды сызық, тамшылар). Балалар сол үлгіге қарап, саусақтарымен құмның бетіне сызықтарды салады. Қате кетсе, құмды тегістеп, қайта сызуға болады. **2-Ойын: «Көңілді қаламдар» (Эстафеталық ойын)** **Ойын атауы:** «Көңілді қаламдар» **Мақсаты:** Сызықтарды үлгі бойынша арақашықтықты сақтай отырып, өз бетінше жылдам сызуға үйрету. **Барысы:** Балалар екі топқа бөлінеді. Алдарында үлкен ватман қағазы немесе маркерлік тақта тұрады. Тәрбиеші әр топқа белгілі бір тапсырма береді (мысалы, 1-топ тек толқынды сызық, 2-топ ирек сызық сызады). Белгі берілгенде балалар кезек-кезек жүгіріп барып, үлгіге қарап бір сызықтан немесе бір тамшыдан салып, қаламды келесі балаға береді.	қолдана аламыз. Олар: біздің қадамымыз, сүйеміз, тіпті кішкентай таяқшалар болуы мүмкін. Осы өлшемдер арқылы біз үстелдің енін, қуыршақтың бойын немесе жолдың ұзындығын өлшеп, қайсысы үлкен екенін салыстырамыз.» **1-Ойын: «Қай жол ұзын?» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Шартты өлшемді қолданып, заттардың ұзындығын салыстыруды үйрету. **Барысы:** Еденде екі түрлі ұзындықтағы «жол» (таспа немесе жіп) жатады. Балаларға бірдей көлемдегі текшелер (кубиктер) беріледі. Балалар текшелерді жолдың бойына тізіп шығады. Қай жолға текше көп кетсе, сол жолдың ұзын екенін анықтайды. **2-Ойын: «Бойымызды өлшейік» (Қимылды-дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Биіктікті салыстыру және өлшем бірліктерін практикада қолдану. **Барысы:** Балалар жұптасады. Тәрбиеші қағаз таспаларды береді. Бір бала екінші баланың бойын таспамен өлшейді. Содан кейін таспаларды қабырғаға іліп, кімнің бойы биік, кімдікі аласа	**(Қимылды-графикалық ойын)** **Мақсаты:** Сызықтардың пішінін дене арқылы сезіну және есте сақтау. **Барысы:** Тәрбиеші «Толқынды сызық» дегенде, балалар қолдарымен ауада толқын салады. «Ирек сызық» дегенде – үшкір таулар салады. «Тамшылар» дегенде – саусақтарымен нүктелер қояды. Бұл жаттығу жазу алдында қол бұлшықеттерін қыздырады. **2-Ойын: «Сиқырлы соқпақтар» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Жазу дағдыларын қалыптастыру және ұқыптылыққа баулу. **Барысы:** Балаларға парақтар беріледі. Онда көжек сәбізге бару үшін ирек сызықпен, ал балық суға бару үшін толқынды сызықпен өтуі керек. Балалар үлгі бойынша нүктелерді қосып, арақашықтықты сақтай отырып, «соқпақтарды» сызып шығады. **Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Кеудеге арналған жаттығулар **Міндеті:** Кеудеге арналған жаттығулар. Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір-біріне беру. Қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бүгін біз денемізді тік ұстап, кеудемізді ашу үшін жаттығулар жасаймыз. Біз допты қолданып, оны

Сканировано с CamScanner

	тоқтаған кезде, әр бала өзіндегі бөлікке сәйкес келетін сынарын тауып, екеуі бірігіп «бүтін» пішінді құрастырып, жоғары көтеруі керек. **3. Қазақ тілі** **Тақырыбы:** Жайлау **Міндеті:** Аңшылық кәсіпке (аң, аңшы, орманшы, қорықшы), мал өсіруге байланысты (қора, жайлау, қыстау, жем, астау, соғым, сыбаға) сөздермен толықтыру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бүгін біз қазақ ауылының өмірімен, атап айтқанда "Жайлаумен" танысамыз. Жайлау – мал жайылатын кең, жасыл алқап. Бұл жерде малға байланысты көптеген сөздер бар: мал тұратын жерді "қора", су ішетін ыдысын "астау" дейміз. Сондай-ақ, табиғатты қорғайтын "қорықшы", "орманшы" және аң аулайтын "аңшы" болады. Қазір біз осы сөздерді жақсылап үйреніп, ойын арқылы есте сақтаймыз.» **1-Ойын: «Кімге не керек?» (Сөздік-дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Жаңа сөздерді (қора, астау, жем, аңшы, қорықшы) дұрыс қолдануға үйрету. **Барысы:** Тақтада түрлі суреттер тұрады (қойлар, мылтық, жем, орман, т.б.). *Тәрбиеші сұрақ қояды:*	«өртенген үй» (кубиктерден жасалған) қойылады. Құтқарушылар топтасып барып ойыншықтарды құтқарады, ал дәрігерлер оларға алғашқы көмек көрсетеді. **3. Көркем әдебиет** **Тақырыбы:** Киіз үй **Міндеті:** Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы ауызекі байланыстырып сөйлеуді, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін дамыту. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, киіз үй – қазақ халқының өте ертеден келе жатқан, көшіп-қонуға ыңғайлы, тамаша баспанасы. Ол ағаштан және қойдың жүнінен жасалған жылы киізден тұрады. Киіз үйдің іші өте кең, жарық болады. Төбесіндегі шаңырағынан күн сәулесі түсіп тұрады. Бүгін біз киіз үйдің қалай құрастырылатынын біліп, ол туралы әдемі сөздермен әңгімелейтін боламыз.» **1-Ойын: «Киіз үй құрастырайық» (Дидактикалық-сөйлеу ойыны)** **Мақсаты:** Киіз үй бөліктерін атау арқылы сөйлеудің дыбыстық мәдениетін дамыту. **Барысы:** Балаларға киіз үйдің бөлшектері (кереге,	**3. Көркем әдебиет** **Тақырыбы:** Ақ көжектің достары **Міндеті:** Тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бүгін біз "Ақ көжектің достары" ертегісімен танысамыз. Ақ көжек қандай әдемі: оның жүні "қардай аппақ", "мамықтай жұмсақ", өзі "қорқақ, ұзын құлақ". Бұл сөздер әңгімені одан сайын әдемі, қызықты етеді. Біз бүгін осындай әдемі сөздерді тауып үйренеміз және көжек пен оның достарының не істегенін, олардың қылықтары жақсы ма, әлде жаман ба – соны талқылайтын боламыз.» **1-Ойын: «Әдемі сөздер қорапшасы» (Сөздік ойын)** **Ойын атауы:** «Әдемі сөздер қорапшасы» **Мақсаты:** Тілдің көркемдігін сезіну, заттарды сипаттайтын бейнелі сөздерді тауып айту. **Барысы:** Тәрбиеші әдемі безендірілген қорапшадан көжектің, түлкінің немесе аюдың ойыншығын алып шығады. Ойыншықты қолдан-қолға беріп, әр бала сол жануарды сипаттайтын бір көркем сөз айтуы керек (Мысалы, көжекке: үлпедек, сүйкімді, қорқақ, секіргіш; түлкіге: айлакер, қу, ұзын құйрық).	екенін өлшемдер арқылы салыстырады. **Қазақ тілі** **Тақырыбы:** Төрт мезгіл **Міндеті:** Заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді зат, сын, сан есімдерді қолдана отырып, сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға, берілген мәтіннің басталуын және соңын ойдан құрастыруға баулу. Тақпақ жаттау. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бір жылда төрт мезгіл бар. Олар: Көктем, Жаз, Күз, Қыс. Әр мезгілдің өз түсі, өз ерекшелігі бар. Мысалы, Қыс – аппақ, суық. Жаз – ыстық, жасыл. Қазір біз суреттерге қарап, оларды сипаттаймыз және мезгілдер туралы қызықты әңгіме құрастырамыз. Сондай-ақ, әдемі тақпақ жаттайтын боламыз.» **1-Ойын: «Суретті сипатта» (Дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Сөздік қорды (зат есім, сын есім) дамыту, сөйлем құрауға үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші бір мезгілдің суретін көрсетеді. Балалар сол сурет бойынша сұрақтарға жауап береді: «Мынау не?» (Күн), «Күн қандай?» (Сары, ыстық), «Неше күн бар?» (Бір күн). Осылайша балалар заттың түсін,	басымыздан асыра бір-бірімізге береміз. Сондай-ақ, қолды алға созып, екі жаққа бұрылу арқылы денемізді икемді етеміз. Бәріміз қатарға тұрып, жаттығуды бастаймыз!» **1-Ойын: «Допты жеткіз» (Эстафеталық ойын)** **Мақсаты:** Допты жоғарыдан беру дағдысын қалыптастыру, ұйымшылдыққа баулу. **Барысы:** Балалар екі қатарға бірінің артына бірі тұрады. Бірінші тұрған бала допты басынан асыра артындағы балаға береді. Соңғы бала допты алғанда алға қарай жүгіріп келіп, қайтадан бастайды. **2-Ойын: «Сағат тілі» (Қимылды жаттығу)** **Мақсаты:** Оңға және солға бұрылу жаттығуларын бекіту. **Барысы:** Балалар шеңберге тұрады. Қолдарын алға созып, тәрбиешінің бұйрығымен: «Сағат оңға бұрылды» (оңға бұрылады), «Сағат солға бұрылды» (солға бұрылады) деп қайталайды. Бұл кезде аяқтарды қозғалтпай, тек кеудені бұру маңызды. **4.Шығармашылық** **Сурет/мүсіндеу/жапсыру/құрастыру** **Сурет сал Жәндіктер** **Міндеті:** Жаңа түстер (күлгін) және реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояуды араластыру арқылы шығару (гуашпен сурет салу кезінде).. **Мүсіндеу**

Сканировано с CamScanner

	«Орманды кім қорғайды?» (Қорықшы, орманшы). «Малдар қыста қайда тұрады?» (Қорада). «Малдар суды неден ішеді?» (Астаудан). Балалар сұраққа жауап беріп, тиісті суретті тауып көрсетеді. **2-Ойын: «Жайлаудағы көрініс» (Сюжетті-қимылды ойын)** » **Мақсаты:** Жаңа сөздерді іс-әрекетпен байланыстырып бекіту. **Барысы:** Балалар рөлдерге бөлінеді. Бір топ бала – «орманшылар мен қорықшылар» (олар дүрбімен қарап, табиғатты қорғап жүреді). Екінші топ – «шопандар». Шопандар малды *жайлауға* шығарады, оларға *астауға* су құйып, *жем* береді. Үшінші топ малдардың рөлін сомдайды. Тәрбиеші оқиғаны баяндап тұрады, ал балалар баяндалған жаңа сөздерге сай қимылдар жасайды. **4. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Жалпы дамытушы жаттығулар **Міндеті:** Жалпы дамытушы жаттығулар. Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар. Қолды кеуде тұсына қою, екі жаққа созу. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, біздің денеміз сау, мықты болу үшін	уық, шаңырақ, сықырлауық/есік) салынған пазл-суреттер беріледі. Балалар суретті құрастырып жатып, әр бөліктің атын анық, таза дыбыстап айтуы керек: «Мен керегені жайдым», «Бұл – уық», «Мен шаңырақты көтердім». **2-Ойын: «Шаңырақ» (Қимылды ойын)** » **Мақсаты:** Ұлттық мәдениетті сезіну, бірлесіп қимылдауға және тақпақтарды мәнерлеп айтуға жаттықтыру. **Барысы:** Балалар шеңберге тұрады. Олар «кереге» болып қол ұстасады да, шеңбер бойымен айналып жүреді. Тәрбиеші белгі бергенде, барлығы қолдарын ортаға қарай жоғары көтеріп, «уықтар» сияқты иіліп, үлкен «шаңырақ» құрайды. Осы кезде барлығы бірге: «Уық болып иіліп, шаңыраққа бірігіп, әдемі үйді құрамыз!» деп дауыстап, анық айтады. **4. Музыка** **Тақырыбы:** «Музыка әлеміне саяхат» **Міндеті:** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, бүгін біз ғажайып музыка әлеміне саяхатқа шығамыз.	**2-Ойын: «Жақсы және жаман» (Рөлдік-бағалау ойыны)** **Ойын атауы:** «Жақсы және жаман» **Мақсаты:** Шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетіне баға беруді үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші ертегідегі бірнеше жағдайды атайды немесе балалар оны рөлге кіріп қысқаша сахналайды (мысалы, досын тастап қашу немесе қиындықта көмектесу). Содан кейін балаларға қызыл және жасыл түсті карточкалар беріледі. Егер кейіпкердің іс-әрекеті жақсы болса, жасыл карточканы көтереді, ал жаман әрекет болса – қызыл карточканы көтереді және неліктен олай ойлайтынын түсіндіреді. **4. Дене тәрбиесі** **Тақырыбы:** Жалпы дамытушы жаттығулар **Міндеті:** Қолды жоғары көтеру және екі жаққа созу, қолды желкеге қою. Саусақтарды айқастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы жағымен ішке қарай бұру). Қолды кезек жоғары-артқа көтеру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, біздің бойымыз тік, арқамыз түзу, қолдарымыз мықты болуы үшін жаттығу жасау өте маңызды. Қазір бәріміз тік тұрамыз. Қолды жоғары көтереміз, сосын екі жаққа созамыз. Енді қолды желкеге қоямыз.	санын, сапасын атайды. **2-Ойын: «Әңгімені жалғастыр» (Шығармашылық ойын)** **Мақсаты:** Қиялды дамыту, мәтіннің басы мен соңын құрастыра білуге баулу. **Барысы:** Тәрбиеші әңгімені бастайды: «Бір күні балалар далаға шықса, жердің бәрі аппақ болып кетіпті...». Балалар бұл қай мезгіл екенін тауып, әрі қарай не болғанын (шана тепті, аққала жасады) өз ойларынан құрастырып, әңгімені аяқтайды. **Музыка** **Тақырыбы:** «Музыка әлеміне саяхат» **Міндеті:** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Балалар, музыка әлемі өте сиқырлы. Онда әрбір дыбыстың өз орны бар. Әдемі ән айту үшін біз музыканы мұқият тыңдап, дауысымызды сол әуенге келтіруіміз керек. Егер музыка жоғары ойнаса – дауысымызды жіңішкертеміз, егер төмен ойнаса – жуандатамыз. Кәне, бәріміз құлағымыз бен дауысымызды бірге жаттықтырайық!» **1-Ойын: «Көңілді жаңғырық» (Вокалдық ойын)** **Мақсаты:** Есту және	**Міндеті**. Ойдан өзбетінше мүсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. Мүсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнау. **Жапсыру** **Міндеті**. Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеу **Құрастыру:** **Міндеті:**. Ойынға қажетті құрылысты бірлесіп ойдан құрастыруға, алдағы жұмысты бірге жоспарлауға, бір-бірімен келісіп орындауға, дайын құрылыспен ойнауға мүмкіндік беру **Тақырыбы:** Жәндіктер (Сурет салу/Мүсіндеу/Жапсыру/Құрастыру) **Міндеттері:** (Сурет бойынша жаңа түстер шығару; Мүсіндеу бойынша ұжымдық жұмыс; Жапсыру бойынша пропорцияны сақтау; Құрастыру бойынша бірлесіп жоспарлау). **Тәрбиешінің түсіндіруі:** «Бүгін біз жәндіктер әлеміне саяхаттаймыз. Біз тек қана сурет салып қоймай, гуашь бояуларын араластырып, жаңа

Сканировано с CamScanner

	күнделікті жаттығу жасауымыз керек. Бүгін біз қолға және иыққа арналған жаттығу жасаймыз. Бәріміз тік тұрамыз. Алдымен екі қолды бүгіп, кеудеміздің тұсына әкелеміз. Содан кейін қолдарымызды екі жаққа түп-түзу етіп созамыз. Арқамызды тік ұстаймыз. Бір (кеудеге), екі (екі жаққа созу). Кәне, бәріміз бірге қайталаймыз!» **1-Ойын: «Қанат қаққан құстар» (Қимылды ойын)** » **Мақсаты:** Қолды кеудеге қойып, екі жаққа созу жаттығуын ойын түрінде бекіту, бұлшықеттерді дамыту. **Барысы:** Балалар алаңда еркін тұрады. Тәрбиеші: «Құстар ұшуға дайындалды!» дегенде, балалар қолдарын бүгіп, кеуде тұсына қояды. Тәрбиеші: «Құстар ұшты!» дегенде, қолдарын екі жаққа созып, «қанат қағып» бөлме ішінде жүгіреді. «Құстар қонды!» дегенде, қайтадан бастапқы қалыпқа (қол кеудеде) келеді. **2-Ойын: «Серіппелі сағаттар» (Жаттығу-ойын)** **Мақсаты:** Иық белдеуі мен қолдың қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту, ырғақты сезіну. ***Барысы:*** *Балалар*	Музыка әлемінде түрлі дыбыстар, көңілді әуендер мен сыңғырлаған дауыстар өмір сүреді. Әдемі ән айту үшін біз құлағымызбен музыканы мұқият тыңдап, дауысымызды сол әуенге сай шығарып үйренуіміз керек. Кәне, бәріміз есту қабілетіміз бен дауысымызды жаттықтырайық!» **1-Ойын: «Құстардың әні» (Музыкалық-дидактикалық ойын)** **Мақсаты:** Дауыс ырғағын биік және төмен дыбыстарға келтіруді үйрету. **Барысы:** Тәрбиеші аспапта (пианино немесе металлофон) жоғары және төмен ноталарды ойнайды. Балалар жоғары нота естілгенде кішкентай торғайлар сияқты «Шық-шық-шық» деп жіңішке, биік дауыспен әндетіп айтады. Ал төмен, жуан нота естілгенде, үлкен қарғалар сияқты «Қарқ-қарқ-қарқ» деп төмен дауыспен жауап береді. **2-Ойын: «Жаңғырық»** **Мақсаты:** Вокалдық-есту қабілетін дамыту, естіген әуенді дәл қайталау. **Барысы:** Балалар жартылай шеңбер болып тұрады. Тәрбиеші қысқа музыкалық дыбыстарды немесе кішігірім өлең жолын белгілі бір әуенмен	Саусақтарды бір-біріне кіргізіп айқастырамыз да, сыртқа қарай бұрып алға созамыз. Бұл жаттығулар біздің бұлшықеттерімізді оятады!» **1-Ойын: «Ормандағы ағаштар»** **Мақсаты:** Қол жаттығуларын (жоғары көтеру, екі жаққа созу, саусақтарды айқастыру) ойын түрінде дұрыс орындау. **Барысы:** Балалар – «ағаштар». Тәрбиеші: «Ағаштар күнге ұмтылды» дейді – балалар қолдарын жоғары көтереді. «Жел соқты, бұтақтар жайқалды» – қолдарын екі жаққа созып шайқайды. «Ағаштардың тамырлары бірікті» – саусақтарын айқастырып, алға-жоғары көтереді. «Дем аламыз» – қолды желкеге қойып тұрады. **2-Ойын: «Бағдаршамның бұйрығыМақсаты:** Берілген нұсқаулық бойынша қол қимылдарын кезекпен, жылдам әрі қатесіз орындау. **Барысы:** Тәрбиеші қолына үш түрлі түсті жалауша (немесе дөңгелек карточка) ұстайды. Әр түске бір жаттығу бекітіледі. Мысалы: Қызыл түс – қолды желкеге қою; Сары түс – саусақтарды айқастырып алға созу; Жасыл түс – қолды жоғары-артқа кезек көтеру. Тәрбиеші жалаушаларды ауыстырып көрсетеді, балалар шатаспай, тиісті қозғалысты жасауы	қайталау қабілетін дамыту, дауысты әуенмен үйлестіру. **Барысы:** Тәрбиеші бір қысқа әуенді «Ля-ля-ля» деп айтады. Балалар «жаңғырық» сияқты дәл сол әуенді, дәл сол биіктікте қайталауы керек. Бірте-бірте әуен күрделене түседі. **2-Ойын: «Тамшылар мен күн» (Музыкалық-қимылды ойын)** **Мақсаты:** Музыканың ырғағын сезіну, дауыс биіктігін бақылау. **Барысы:** Пианинода немесе дыбыс жазбасында жоғары ноталар (тамшылар) ойналғанда балалар саусақтарымен үстелді ұрып, «Тіп-тіп-тіп» деп жіңішке дауыспен әндетеді. Ал көңілді, ашық музыка ойналғанда «Күн шықты» деп, қолдарын жайып, ашық дауыспен «А-а-а» деп әнге басады. Бұл жоспарлар балалардың қызығушылығын оятып, жан-жақты дамуына көмектеседі. Басқа сұрақтарыңыз болса, көмектесуге әрқашан дайынмын! Осы тақырыптарды жақсырақ түсіну үшін мезгілдер туралы мынадай көрнекілікті қолдануға болады:	күлгін, қою жасыл түстерді шығарамыз. Біріміз мүсіндесек, екіншіміз жапсырумен айналысамыз. Соңында бәріміз бірігіп, жәндіктерге арналған үлкен үй құрастырамыз. Қандай жәндікті салатынымызды және оны қалай жасайтынымызды бірге ақылдасайық.» **1-Ойын: «Түстер құпиясы» (Дидактикалық-эксперименттік ойын)** **Мақсаты:** Бояуларды араластыру арқылы жаңа түстер алуды үйрету. **Барысы:** Балаларға палитра және қызыл, көк, сары бояулар беріледі. Тәрбиеші: «Сиқыр жасап, күлгін түс шығарайық» дейді. Балалар қызыл мен көк түсті араластырып, нәтижесін бақылайды. Осылайша жәндіктерді бояуға қажетті реңктерді өздері жасайды. **2-Ойын: «Жәндіктер шаһары» (Құрастыру және ұжымдық ойын)** **Мақсаты:** Бірлесіп жоспарлау және құрастыру дағдыларын дамыту. **Барысы:** Балалар топқа бөлінеді. Бір топ құрылыс материалдарынан «араның ұясын» немесе «құмырсқаның илеуін» құрастырады. Екінші топ мүсіндеген жәндіктерін соған орналастырады. Ойын барысында балалар «Кім не салады?», «Қай жерге қоямыз?» деп бір-бірімен келісіп жұмыс істейді.

Сканировано с CamScanner

	шеңберге тұрады. Тәрбиеші балалардың «сағат» екенін айтады. «Тик» дегенде балалар екі қолын кеуде тұсына қояды, «Так» дегенде қолдарын екі жаққа түзу созады. Ойын ырғақты музыкамен немесе тәрбиешінің шапшаңдата айтқан «Тик-так, тик-так» деген бұйрығымен жалғасады. Кім шатасып кетсе, бір қадам алға шығады.	әндетеді (мысалы, «Ля-ля-ля, көктем келді» деп бірде қатты, бірде ақырын айтады). Балалар таудағы «жаңғырық» болып, естіген әуеннің биіктігі мен ырғағын дәл сол күйінде дауыспен қайталауы тиіс.	керек. Шатасқан бала шеңбердің ортасына кіреді.		
Серуенге дайындық	**1.Ауа райын бақылау:** Тәрбиеші ауа райына сәйкес балалардың киімін тексереді: Киінуіне көмек керек балаларға жекелей көмектесу. **2.Қажетті құрал-жабдықтарды дайындау:** Қимылды ойынға арналған доп, секіртпе, бор, кішкентай жалаушалар және т.б. **3. Серуен алдында түсіндіру жұмысы:** Қайда баратынын.Қандай ойындар ойнайтынын.Не істеуге болмайтынын түсіндіреді. **4.Серуен кезіндегі қауіпсіздік ережелері** Тәрбиешіден рұқсатсыз ешқайда кетуге болмайды. Бір-бірін итеруге, жұлқылауға, жүгіріп соғылуға болмайды. Ауыр немесе өткір заттармен ойнауға болмайды.				
Серуен	№ 50 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар «Қала салу» ойынын ойнайды (құмнан үйлер, жолдар, машина тұрақтарын жасау). • Қимылды ойын: «Айгөлек» (Көліктер мен жаяу жүргіншілер арасындағы сыйластық тақырыбында). • Бақылау: Таза ауа мен түтін иісін салыстыру. Бақша ішіндегі ауа мен жол жиегіндегі ауаның айырмашылығын сезіну.	№ 51 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар құмда «Гүл дүкені» ойынын ойнайды (құмнан гүлзарлар жасау). • Қимылды ойын: «Тірі бағдаршам» о Барысы: Тәрбиеші түстерді атайды, балалар соған сай қимыл жасайды (жүгіру, күту, тоқтау). • Бақылау: Алма немесе шие ағашының гүлдеуін бақылау. Гүлдердің түсі мен хош	№ 52 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар «Мен жүргізушімін» ойынын ойнайды (белгіленген жол сызықтарымен жүру). • Қимылды ойын: «Аралар мен гүлдер» о Барысы: «Аралар» ұшып жүреді, белгі бойынша «гүлдерге» (шеңберлерге) қонады. • Бақылау: Жасыл шөптің биіктігін бақылау. Шөптің арасынан қандай жәндіктер көрінетінін іздеу. • Еңбек: Ойын	№ 53 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар лупамен (үлкейіткіш әйнек) ағаш қабығы мен жапырақтарды зерттейді. • Қимылды ойын: «Жолаушылар» о Барысы: «Автобусқа» (орындықтарға) отыру, кезек күту, үлкендерге жол беру ережесін қайталау. • Бақылау: Бақбақ (одуванчик) гүлін бақылау. Оның сары	№ 54 серуен картотекасы • Дербес әрекет: Балалар бормен жерге «Болашақ қаласының» суретін салады (таза көшелер мен көп ағаштар). • Қимылды ойын: «Ұшақтар» о Барысы: Белгі бойынша «моторды оталдырып», аспанда ұшуды бейнелеу. • Бақылау: Құстардың балапандарын бақылау. Құстардың ұясына жақындамау керектігін түсіндіру.

Сканировано с CamScanner

	• Еңбек: Барлық ойын құралдарын жуып, келесі серуенге дайындап кою.	иісіне назар аудару. • Еңбек: Гүлзардағы (клумба) артық тастарды жинау. • Тәрбие: Гүлді жұлмау, оны аялау (экологиялық тәрбие	алаңындағы қағаз қиындыларын (қоқыстарды) жинап, сұрыптау (қағаз бөлек, пластик бөлек). • Үнемділік: Суды үнемдеп жұмсау (гүлге су құйғанда тек қажетінше пайдалану).	түсін және күн батқанда жабылатынын көру. • Еңбек: Ойыншықтарды жуу (суды шашпай, үнемді пайдалану). • Жол ережесі: Жаяу жүргіншілер жолы (зебра) туралы түсінік.	• Еңбек: Ағаш түбін қопсытуға көмектесу. • Құқық: Әр баланың таза ортада ойнауға құқығы бар екенін айту
Серуеннен оралу	Серуен соңындағы жұмыс: Балаларды жинап, түгендеу (бар-жоғын тексеру) Киімдерін шешуге көмектесу Қолдарын жууға бағыттау.Суды үнемді пайдалану кезкңін ескеру.Суды ұзақ ағызып тұрмау,қолды жуып болған соң кранды өшіру. Қысқаша серуен бойынша сұрақ: *"Не ұнады?", "Қандай ойын ойнадың?"*				
Жеке жұмыс	☐ **Қауіпсіздік:** Карточкадағы қауіпті заттарды (пышақ, сіріңке, розетка) тауып, қызыл қарындашпен белгілеу.	☐ **Сурет салу:** Палитрада қызыл мен көк бояуды араластырып, шыққан **күлгін** түспен жәндіктің суретін бояу.	☐ **Сауат ашу:** Үлгі бойынша арақашықтықты сақтай отырып, ирек және толқынды «соқпақтарды» бастырып сызу.	☐ **Мүсіндеу:** Ермексаздан үш түрлі көлемдегі шарды мүсіндеп, олардан жәндіктің (құмырсқаның) денесін құрастыру	☐ **Дене тәрбиесі:** Допты екі қолмен кеуде тұсынан бастан асыра алға қарай нысанаға (себетке) лақтыру.

Сканировано с CamScanner

Балалардың өзіндік іс-әрекеті (ұтқырлық ойындары, үстел ойындары, бейнелеу әрекеттері, кітаптарды қарау және т. б.)	**«Көңілді мозаика» (Үстел ойыны)** Мақсаты: Ұсақ моториканы, қиялды және түстерді ажыратуды дамыту. Барысы: Балалар түрлі-түсті мозаика бөлшектерінен өз қалауынша гүл, үй немесе түрлі өрнектер құрастырады. Тәрбиеші тек бағыт беріп, баланың өз бетінше шешім қабылдауына мүмкіндік береді.	**2. «Менің сүйікті ертегім» (Кітаптарды қарау)** Мақсаты: Кітапқа деген сүйіспеншілікті арттыру, сурет арқылы оқиғаны баяндауға баулу. Барысы: Кітап бұрышында балалар өздеріне ұнайтын суретті кітаптарды таңдап алады. Суреттерге қарап, ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекетін достарына айтып береді немесе іштей тамашалайды	**3. «Сиқырлы құм» (Бейнелеу әрекеті)** Мақсаты: Саусақ бұлшықеттерін дамыту және психологиялық жеңілдеу. Барысы: Құм салынған науада балалар саусақтарымен немесе таяқшалармен еркін сурет салады (күн, бұлт, толқын). Қателескен жағдайда құмды тегістеп, қайтадан жаңа бейне жасауға болады.	**4. «Кім жылдам?» (Ұтқырлық ойыны)** Мақсаты: Ептілікті, жылдамдықты және кеңістікті бағдарлауды жетілдіру. Барысы: Еденге бірнеше шеңберлер (үйшіктер) қойылады. Балалар музыкамен бірге жүреді, әуен тоқтағанда әркім өз бетінше бос шеңберді тауып, ішіне кіріп үлгеруі керек.	**5. «Кішкентай құрылысшы»** (Құрастыру ойыны) Мақсаты: Логикалық ойлауды және кеңістікті сезінуді дамыту. Барысы: Балалар түрлі көлемдегі текшелерден (лего немесе ағаш кубиктер) өз ойынан «болашақ қаласын» немесе «хайуанаттар бағын» құрастырады. Бұл ойында балалар бір-бірімен келісіп, ортақ құрылыс жүргізе алады.
Балалардың үйге қайтуы	**Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер** *Өнегелі 15 минут: Ата-аналарға кеңестер* **«Баланың дербестігін қалай дамыту керек?»** **Тақырыбы:** «Мен өзім!»: Үйде баланың өз бетінше әрекет етуіне жағдай жасау. **Құрметті ата-аналар!** > 5 жастағы бала – бұл қалыптасып келе жатқан тұлға. Оның «мен өзім жасаймын» деген талпынысын қолдау өте маңызды. • **Киіну:** Баланы асықтырмай, киімін өзі киюіне мүмкіндік беріңіз. Түймесін қадауға көмектескенше, оның қалай жасалатынын көрсетіңіз. • **Ойыншықтар:** Ойыннан соң ойыншықтарды бірге жинауды емес, оның өз бетінше жинауын әдетке айналдырыңыз. • **Таңдау құқығы:** «Бүгін қандай ертегі оқимыз?» немесе «Қай жейдеңді киғің келеді?» деген сұрақтар арқылы баланың шешім қабылдау қабілетін дамытыңыз. **Мақтау:** Тіпті кішкентай жетістігі үшін де мақтауды ұмытпаңыз. Бұл оның өзіне деген сенімділігін арттырады.				

Сканировано с CamScanner